

12. యూసుఫ్ సూరా

సరి-చయం

యూసుఫ్ సూరా మక్కా కాలంలో అవతరించిన సూరా. దివ్య ఖుర్ఆన్ స్పష్టమైన గ్రంథమనీ, సత్ప్రవర్తనను, నైతిక నడవడికను బోధించే గ్రంథమని ఈ సూరా నొక్కి చెప్పింది. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో సవివరంగా తెలుపబడిన కథ యూసుఫ్ ప్రవక్త (అస)కు సంబంధించిన కథ. ఆధ్యాత్మిక, నైతిక బోధనలు నిండుగా ఉన్న కథ ఇది. యూసుఫ్ (అస) ఎదుర్కొన్న కష్టాలు, ఇబ్బందులు, సవాళ్ళతో గడిచిన ఆయన జీవితం ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం)కు తెలుపడం జరిగింది. ఆయనకు ఊరట నివ్వడానికి, ఈ కథ ద్వారా పాఠాలు గ్రహించడానికి ఈ కథను వివరించడం జరిగింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) ఈ సూరా అవతరించిన కాలంలో యూసుఫ్ (అస) మాదిరి కష్టాలను, సవాళ్ళను ఎదుర్కొంటున్నారు. ప్రవక్త (సఅసం) సతీమణి హజ్రత్ ఖదీజా (రజి), ఆయన పినతండ్రి అబూ తాలిబ్ లు మరణించిన నేపథ్యం అది. యూసుఫ్ ప్రవక్త జీవిత కథను ఖుర్ఆన్ చాలా క్లుప్తంగా చెప్పినప్పటికీ, దాని వివరణ తీరు మాత్రం ఎంతో అద్భుతంగా ఉంది. యూసుఫ్ ప్రవక్త చిన్నతనంలో చూసిన ఓ కలతో ఈ కథ ప్రారంభమయి, ఎన్నో మలుపులు తీసుకొని, చివరికి ఆయన కన్న కల సాకారం అవటంతో అది ముగుస్తుంది. నిజంగా జరిగిన ఈ కథలో విశ్వాసులకు మార్గదర్శకత్వం, హితబోధ ఉన్నాయి. ఇక చదవండి....

12. యూసుఫ్ సూరా

అవతరణ : మక్కా ఆయతులు : 111
 అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
 అల్లాహ్ పేరుతో

- 1 అలిఫ్ - లామ్ - రా. ఇవి స్పష్టమైన గ్రంథ వాక్యాలు.
- 2 మీరు అర్థం చేసుకునేటందుకు మేము దీనిని అరబీ ఖుర్ఆనుగా అవతరింప జేశాము.¹
- 3 (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నీ వద్దకు 'వహీ' ద్వారా ఈ ఖుర్ఆన్‌ను పంపి, (దీని ద్వారా) అత్యుత్తమమైన గాథలను² నీకు

سُورَةُ يُوسُفُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱
 اِنَّا اَنْزَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِیًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝۲
 نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا اَوْحَيْنَا لَكَ

- 1. దైవగ్రంథాల అవతరణలోని ప్రధాన ఉద్దేశం మానవాళికి సన్మార్గం చూపటమే. ప్రజలు అర్థం చేసుకునే భాషలో అది ఉన్నప్పుడే దాని ఉద్దేశం నెరవేరుతుంది. అందుకే ప్రతి ఆకాశ గ్రంథమూ ఆ జాతి ప్రజలు మాట్లాడే భాషలోనే అవతరించింది. దివ్య ఖుర్ఆన్ అవతరించిన నేల అరేబియా నేల. తొలుత అరబ్బులను ఉద్దేశించి అది అవతరించింది. వారు మాట్లాడేది అరబీ భాష. అందువల్ల దివ్య ఖుర్ఆన్ అరబీలో అవతరించింది. అదలా ఉంచితే అరబీ భాష తన సుడికారపు వొంపుసొంపుల దృష్ట్యా, గాంభీర్యం దృష్ట్యా, మనోభావాన్ని అభివ్యక్తం చేయటంలోని అందచందాల రీత్యా ప్రపంచంలోనే చాలా గొప్ప భాషగా ప్రసిద్ధిచెందింది. అందువల్ల అల్లాహ్ ఈ శ్రేష్ఠమైన (ఖుర్ఆన్) గ్రంథాన్ని, శ్రేష్ఠమైన (అరబీ) భాషలో, శ్రేష్ఠులైన ప్రవక్త (ముహమ్మద్ - సఅసం)పై, శ్రేష్ఠుడైన దైవదూత (జిబ్రయీల్) ద్వారా అవతరింప జేశాడు. ప్రప్రథమంగా అది అవతరించిన స్థలం (మక్కా) కూడా లోకంలోకెల్లా శ్రేష్ఠమైన స్థలమే. అది అవతరించిన నెల (రమజాన్) కూడా నెలలన్నింటిలోకీ శ్రేష్ఠమైనదే మరి!
- 2. ఆయతులో 'ఖసస్' అనే పదం ఉంది. ఖసస్ అంటే ఏదేని ఒక విషయం వెంటపడటం, దానికి సంబంధించిన పుట్టుపూర్వోత్తరాలన్నింటినీ వెలికితీసి, విశదీకరించటం అని అర్థం. అంటే ఆసక్తికరమైన గాథ, వృత్తాంతం, చరితము అని భావం. ఈ పదం కట్టుకథలకు, కాలక్షేపానికి చదువుకునే కల్పనా గాథలకు ఎంతమాత్రం వర్తించదు. గతంలో సంభవించిన ఒకానొక యదార్థ సంఘటనను శోధించి, దానిని వెలుగులోకి తీసుకురావటం అన్నమాట. ఈ వృత్తాంతం కూడా మాజీలో జరిగిన వాస్తవగాథే.

చెబుతున్నాము. నిశ్చయంగా ఇంతకు మునుపు నీకు దీని (ఈ గాథల) గురించి ఏమీ తెలియదు.³

4 యూసుఫ్ తన తండ్రితో,⁴ “నాన్నా! నేను (కలగన్నాను. ఆ కలలో) పదకొండు నక్షత్రాలను, సూర్యచంద్రులను చూశాను.⁵ - అవి నాకు సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తున్నట్లు కనిపించాయి” అని చెప్పినప్పుడు,

۞ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۝

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ

كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۝

ఈ గాథలో అసూయా ద్వేషాలకు పట్టే గతి ఎలా ఉంటుందో, దేవుని అండదండలున్న వారు ఎలా నికారుగా నెగ్గుకువస్తారో, చెడుల వైపుకు పురికొల్పే మనసు మనిషిచేత ఎన్ని తప్పులు చేయುತ್ತుందో, మానవ సహజమైన దౌర్బల్యాలు మనిషిని ఎలా తప్పుదోవ పట్టిస్తాయో ఈ చరితములో అత్యంత మనోహరంగానూ, గుణపాఠం గరిపే విధంగానూ చిత్రీకరించబడ్డాయి. అందుకే ఖుర్ఆన్ దీనిని అత్యుత్తమమైన గాథ (అహ్సనుల్ ఖసస్)గా అభివర్ణించింది.

3. దివ్య ఖుర్ఆన్లోని ఈ ఆయతు ద్వారా మరోసారి తేటతెల్లమయ్యే దేమిటంటే మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) గారికి రహస్య విషయాల జ్ఞానం లేదు. ఒకవేళ ఆయన(స)కు ఈ అగోచర జ్ఞానం ఉండి ఉంటే ‘ఇంతకు మునుపు నీకు దీని గురించి ఏమీ తెలియదు’ అని అల్లాహ్ సెలవిచ్చి ఉండేవాడు కాదు. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే; ఆయన (సఅసం) దేవుని సత్యసంధుడైన ప్రవక్త. ఎందుకంటే ‘వహీ’ ద్వారానే ఆయన (స)కు ఈ వాస్తవగాథ చెప్పబడింది. అంతేగాని ఆయన (స) ఏ గురువు వద్దనో విని లోకానికి చాటిచెప్పిన శిష్యుడు కారు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ యే ఈ చారిత్రక వాస్తవాన్ని ‘వహీ’ సందేశం ద్వారా ఆయన వద్దకు చేర్చాడు.

4. ఓ ముహమ్మద్ (సఅసం)! నీ జాతి వారికి (మక్కాలోని ఖురైషులకు) యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) చరితమును వినిపించు. యూసుఫ్ తండ్రి పేరు యాఖాబు! ఈ తండ్రి కొడుకులు దైవప్రవక్త హజ్రత్ ఇబ్రాహీము సంతతికి చెందినవారు. హదీసు ద్వారా కూడా ఈ వంశ వృక్షం వివరించబడింది. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఇబ్రాహీము (అలైహిస్సలాం) గారికి ముని మనవడు అవుతారు (ముస్నదె అహ్మద్ - సంపుటి : 2, పేజీ - 96).

5. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం ప్రకారం పదకొండు నక్షత్రాలంటే యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి పదకొండుమంది సోదరులు, సూర్యచంద్రులంటే ఆయన తల్లిదండ్రులని భావం. ఈ స్వప్నంలోని నిగూఢార్థం 40 లేక 80 సంవత్సరాల

5 “నా ముద్దుల బాబూ! నువ్వు కన్న కలను గురించి నీ సోదరులకు మాత్రం చెప్పకురా. బహుశా వారు నీకు వ్యతిరేకంగా కుట్ర⁶ పన్నవచ్చురా. నిశ్చయంగా షైతాన్ మనిషికి బద్ధవిరోధి.⁷

6 “అలాగే⁸ (నువ్వు కలగన్నట్లుగానే) జరుగుతుంది. నీ ప్రభువు నిన్ను (తన కార్యం కొరకు) ఎన్నుకుంటాడు. నీకు విషయాల లోతును అందుకునే విద్యను (లేక స్వప్నాల సారాంశాన్ని గ్రహించే జ్ఞానాన్ని) కూడా నేర్పుతాడు. తన అనుగ్రహాన్ని నీపై పరిపూర్ణం గావిస్తాడు.⁹

قَالَ يَبْنَئِي لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَىٰ إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٥﴾

وَكَذَٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُرِيكَ نَمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا تَتَمَنَّاهَا

తర్వాత ఈ పదకొండు మంది సోదరులు తమ తల్లిదండ్రుల సమేతంగా ఈజిప్టు వెళ్ళి యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ముందు ప్రణమిల్లినప్పుడు స్పష్టమయింది. ఈ సూరా చివరి భాగంలో ఈ సంఘటన రాసున్నది.

6. యూసుఫ్ కన్న కలను గురించి వినగానే, ఆయన అంతస్థును దేవుడు పెంచనున్నాడని తండ్రి యాఖూబుకు అర్థమైపోయింది. ఈ సంగతి తెలుసుకుని అతని అన్నలు అసూయతో అతనికి కీడు తలపెడతారేమోనన్న భయం కూడా ఆయనకు కలిగింది. అందుకే ఆ కల గురించి అన్నలెవరికీ చెప్పవద్దని తాకీదు చేశారు.
7. సోదరులు కీడెండుకు తలపెడతారో కూడా ఆయన వివరించారు. షైతాన్ ఎలాగూ మనిషికి బద్ధ విరోధి. వాడు ఎల్లవేళలా మనిషిని కవ్పించి, పెడత్రోవ పట్టించి, అసూయా ద్వేషాలను రగుల్గొల్పాలని చూస్తుంటాడు. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) సోదరుల గుండెల్లో అసూయాగ్నిని రాజేసి, వారి మధ్య కలతలు రేపడానికి షైతాన్ కు ఇంతకన్నా మంచి అదను దొరకదు. చివరకు అతను చేసింది కూడా అదే. హజ్రత్ యాఖూబు (అలైహిస్సలాం) గారి అనుమానం నిజమయింది.
8. అత్యంత ఉన్నతమైన స్వప్నాన్ని చూపించటం కోసం అల్లాహ్ నిన్ను ఎన్నుకున్నట్లే, తన మహాకార్యం కోసం నిన్ను నియమిస్తాడు. కలల నిగూఢార్థాన్ని విడమరచి చెప్పే విద్యను నీకు నేర్పుతాడు. ‘తావీలుల్ అహాదీస్’ అంటే విషయాల లోతులకు చేరటం అని అసలు అర్థం. ఇక్కడ మాటల లోతులకు చేరటం అంటే కలల భావార్థాన్ని విశదీకరించటం అన్నమాట!

- యాఖూబు సంతానాన్ని కూడా (అనుగ్రహిస్తాడు).¹⁰ ఆయన లోగడ నీ తాత ముత్తాతలైన ఇబ్రాహీము, ఇస్హాఖులకు తన అనుగ్రహాన్ని సంపూర్ణంగా ప్రసాదించినట్లు. నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు మహాజ్ఞాని, గొప్ప వివేకవంతుడు” అని అతని తండ్రి (యాఖూబ్) ఉపదేశించాడు.

7 నిశ్చయంగా యూసుఫ్ మరియు అతని సోదరుల గాథలో అడిగేవారి కోసం (గొప్ప)¹¹ సూచనలున్నాయి.

8 అప్పుడు వారిలా చెప్పుకున్నారు : “మనం ఒక (బలమైన) జట్టుగా¹² ఉన్నప్పటికీ మన తండ్రి మనకన్నా యూసుఫును, అతని సోదరుణ్ణి¹³ ఎక్కువగా ఇష్టపడుతున్నారు. ఈ విషయంలో మా తండ్రి స్పష్టమైన తప్పు చేస్తున్నారు¹⁴ అనేది మాత్రం ముమ్మాటికీ నిజం.

عَلَىٰ آبَائِكَ مِنْ قَبْلُ ۖ وَرِٰهِيْمًا وَسَعٰدًا ۗ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۱۰﴾

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ الْاٰتِ الْاِسْلٰمِيْنَ ﴿۱۱﴾

اِذْ قَالَ الْيُوسُفُ لِاٰخُوٓهُ اَحَبُّ اِلٰى اٰبِيَآمِنًا
وَعَنْ عَصَبَةٍ اِنَّ اٰبَانَ لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۲﴾

9. అనుగ్రహాన్ని పరిపూర్ణం గావించటమంటే ప్రవక్త పదవిని వొసగటం అని అర్థం లేదా ఈజిప్టు రాజ్యంలో యూసుఫ్ (అ)కు ప్రాప్తమయిన అనుగ్రహాలు కావచ్చు.
10. అంటే యూసుఫ్ (అ) సోదరులు, వారి సంతానమన్నమాట! తరువాత వారు కూడా దైవానుగ్రహానికి అర్హులయ్యారు.
11. అంటే - ఈ గాథలో దేవుని గొప్ప శక్తియుక్తులు, దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) సత్యసంధతకు సంబంధించిన నిదర్శనాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఇక్కడ కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు ఆ పదకొండు మంది సోదరుల పేర్లు, వారి వివరాలను కూడా పేర్కొన్నారు.
12. మేము పదిమంది సోదరులం (ఒకే తల్లిబిడ్డలం) ఒక వైపున ఉండగా, మా సవతి సోదరులైన ఇద్దరి వైపుకు (యూసుఫ్, బిన్ యామిన్ల వైపుకు) మా తండ్రి మొగ్గటం అన్యాయం. వారిద్దరూ తండ్రికి కన్నుల పండువగా, మానస పుత్రులుగా విరాజిల్లుతున్నారు.
13. అతని సోదరుడు అంటే యూసుఫ్ సొంత సోదరుడగు బిన్ యామిన్ అని భావం.

9 “(అందుకే) యూసుఫ్ ను చంపేయండి లేదా అతన్ని ఏదైనా (తెలియని) చోట పారేయండి. అప్పుడైనా మీ తండ్రి శ్రద్ధా సక్తులు మీ వైపుకు మళ్ళవచ్చు. ఆ తరువాత మీరు మంచివారుగా మారాలి.”¹⁵

10 అప్పుడు వారిలో ఒకడు, “యూసుఫ్ ను చంపకండి. (ఒకవేళ ఏదైనా చేయాలనే అనుకుంటే) అతన్ని ఏదైనా లోతైన బావిలో పడవెయ్యండి¹⁶ - వచ్చేపోయే బాటసారుల బృందం ఏదైనా అతన్ని ఎత్తుకుపోతుంది”¹⁷ అని అన్నాడు.

اَقْتُلُوا يُوسُفَ اَوْ اَطْرَحُوهُ اَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيكُمْ
وَ تَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ۝

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَمَّا لَمْ يَنْتَهِ يُوْسُفَ وَالْقَوْمُ فِي غِيبَتِ الْجُبِّ
يَلْمِزُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فَعِلَيْن ۝

14. మూలంలో ‘జలాల్’ అనే పదం వచ్చింది. జలాల్ అంటే అపమార్గం, పెడదారి అని అసలు అర్థం. కాని ఇక్కడ ‘పెడదారి’ అంటే తప్పు అని అర్థం. తమకన్నా యూసుఫ్, బిన్ యామిన్ లపైనే తమ తండ్రి ఎక్కువ మమకారం చూపి తప్పు చేస్తున్నారని ఆ పదిమంది తలపోశారు.
15. అంటే ఒక తప్పు చేసిన పిదప (యూసుఫ్ ను చంపటమో, బావిలో పడవేయటమో చేసిన తరువాత) పశ్చాత్తాపం చెంది, సజ్జనులుగా జీవిద్దాం అన్నది వారి మాటల్లోని మర్మం.
16. అరబీలో “గయాబతిల్ జుబ్బీ” అని ఉంది. జుబ్బీ అంటే అర్థం బావి. గయాబతున్ అంటే లోతుగా ఉండేది అని అర్థం. సాధారణంగా బావి అనేది లోతుగానే ఉంటుంది. అందులో పడిన వస్తువు కనిపించదు. కాకపోతే లోతైన బావి అనటంలో భావ ఆధిక్యత (Supremacy) ఉంది.
17. రాకపోకలు జరిపే బాటసారులు మంచివారు తోడుకోవటానికి బావికి వచ్చినప్పుడు వారెలాగూ యూసుఫ్ ను చూసి, అతన్ని తమతో తీసుకువెళతారు. ఆ పదిమంది సోదరుల్లో ఒకడు సోదరప్రేమతో ఈ విధమైన సలహా ఇచ్చాడు. హత్య చేయటంకన్నా ఇలా బావిలో పడవెయ్యటం కొంతలో కొంత మెరుగు అన్నది అతని ఉద్దేశం. అతను భయపడుతూనే ఈ సలహా ఇచ్చాడు. ఆ సమయంలో ఆ పదిమంది సోదరుల అసూయాగ్ని తీవ్రంగా రాజుకుని ఉంది. అందుకే అతను ‘అంతగా కావాలను కుంటే.... ఈ విధంగా చేయండి’ అని చెప్పవలసి వచ్చింది. ఆ క్షణంలో అతను తన అభిప్రాయాన్ని తెగేసి చెప్పి ఉంటే బహుశా వారు అతని మాటను కూడా ఖాతరు చేసి ఉండేవారు కాదేమో!

11 వారంతా అన్నారు: “నాన్నగారూ! తమరు యూసుఫ్ విషయంలో మమ్మల్ని బొత్తిగా నమ్మరేమిటి? మేము అతని బాగోగులను కోరేవారమే కదా!”¹⁸

12 “రేపు మీరతన్ని ఎలాగైనానరే మాతో పంపండి. అక్కడతను బాగా తిని, అడు కుంటాడు. అతన్ని కాపాడే బాధ్యత మాది కదా?”

13 (యాఖూబు - అలైహిస్సలాం) ఇలా సమాధానమిచ్చారు: “మీరతన్ని తీసుకు వెళ్ళటం నన్ను వ్యాకుల పరుస్తోంది. మీరు పరధ్యానంలో ఉండగా ఎక్కడ తోడేలు వచ్చి అతన్ని తినేస్తుందోనన్న భయం కూడా నన్ను వెంటాడుతోంది.”¹⁹

14 దానికి వారు, “(నాన్నా!) మాలాంటి (బలిష్టమైన) జట్టు ఉండగా తోడేలు వచ్చి ఇతన్ని తినేస్తే మేము ఏమాత్రం చేతకాని చవటలం అవుతాము”²⁰ అని చెప్పారు.

قَالُوا يَا أَبَا نَأْمَانَ لِمَ تَأْتِنَا بِالْخَبْرِ وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَزِينَنَا وَيَلْعَبُ وَرَأَيْنَا لَهُ كَيْفًا تَكْفُونَ ﴿١٢﴾

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَأْتِنَا هَؤُلَاءِ وَإِنِّي لَأَيُّهَا لَمُؤْمِنٌ ﴿١٣﴾

قَالُوا لَيْنَ أَكَلَهُ الدِّيبُ وَحَسُّ عَصَبَةٍ
إِنَّا إِذَا الْخُسْرَاءُ ﴿١٤﴾

18. దీన్నిబట్టి అర్థమయ్యేదేమిటంటే, ఇంతకు ముందు కూడా యూసుఫ్ సోదరులు యూసుఫ్‌ను తమ వెంట పంపమని ప్రతిపాదించి ఉంటారు. ఆ ప్రతిపాదనను తండ్రి యాఖూబు తిరస్కరించి ఉంటారు.

19. సైరుకు, షికార్లకు పోవాలనీ, ఆటలాడుకోవాలని, బులబాటం తీర్చుకోవాలని మానవ నైజం వాంఛిస్తుంది. అందుకే వ్యర్థ వ్యసనాలకు దారి తీయని ఆటలపై, విహార యాత్రలపై ఇస్లాం ఆంక్షలు విధించలేదు. అందుకే హజ్రత్ యాఖూబు (అలైహిస్సలాం) కూడా వారి క్రీడావినోదాలపై అభ్యంతరం తెలుపలేదు. బహుశా మీరు మీ క్రీడా వినోదాల్లో మునిగి ఉన్నప్పుడు తోడేలు వచ్చి యూసుఫ్‌ను భక్షిస్తుందేమోనని నాకు అనుమానంగా ఉందని ఆయన చెప్పారు. ఆ కాలంలో ఎదారి ప్రదేశాలలో తోడేళ్ళు ఎక్కువగా ఉండేవి.

20. మేమింతమందిమి ఉండగా తోడేలు అక్కడికి రావటానికి ఎలా సాహసిస్తుంది? మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. మమ్మల్ని నమ్మండి! అని అన్నదమ్ములు చెప్పారు.

15 ఆ విధంగా వాళ్ళు అతన్ని తీసుకు పోయి, లోతైన బావిలో పడవేయాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అప్పుడు మేము యూసుఫ్ కు 'వహీ' పంపుతూ, "నువ్వు (ఒకానొక రోజు) తప్పకుండా వారికి ఈ వ్యవహారాన్ని తెలియజేస్తావు. కాని అప్పుడు వారు (నిన్ను) గుర్తుపట్టే స్థితిలో ఉండరు" అని తెలిపాము.²¹

16 రాత్రయ్యేసరికి వారంతా లబోదిబో మంటూ తమ తండ్రి వద్దకు వచ్చారు.

17 "ఓ నాన్నా! మేము యూసుఫ్ ను సామాను వద్ద వదలిపెట్టి పరుగు పందెంలో మునిగిపోయాము. అంత లోనే తోడేలు వచ్చి అతన్ని తినేసింది. మేము నిజం చెప్పినా మీరు మా మాటను నమ్మరు" అన్నారు.²²

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ
وَآوَحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝

وَجَاءُوا بِأَبَاهُمْ عَشَاءً يُسْكِنُونَ ۝

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ
مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّبَابُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا

وَكُنَّا صَادِقِينَ ۝

21. దివ్య ఖుర్ఆన్ ఎంతో క్లుప్తంగా ఈ వృత్తాంతాన్ని వివరిస్తోంది. ముందుగా వేసుకున్న పథకం ప్రకారం వారు యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను బావిలో పడవేసినప్పుడు, దేవుడు ఈ 'వహీ' సందేశం పంపి, అందోళన చెందవలసిన పనిలేదనీ, నిన్ను రక్షించటమే గాక ఉన్నత స్థానాలకు కూడా చేరుస్తానని యూసుఫ్ కు భరోసా యిచ్చాడు. నీపట్ల ఈ దుర్వ్యవహారం చేసిన నీ సోదరులు ఏదో ఒక రోజు ముష్టెత్తుకుంటూ నీ దగ్గరకు వస్తారు. అప్పుడు నువ్వు వారి నిర్దాక్షిణ్య చర్యను జ్ఞాపకం చేస్తావు. వారు సిగ్గుతో కుమిలిపోయే స్థితి వస్తుంది అని దేవుడు తన ప్రవక్త (యూసుఫ్)కు తెలియపరచాడు. ఆ సమయంలో యూసుఫ్ పసివాడే. అయితే ప్రవక్తగా నియుక్తులు కాబోయే వారికి బాల్యం నుండే దేవుని 'వహీ' అందుతుందన్న దానికి ఇదొక తార్కాణం. హజ్రత్ ఈసా, యహ్య (అలైహిస్సలాం)లకు కూడా బాల్యంలోనే దైవ సందేశం అందింది.

22. మీ దృష్టిలో మేము సత్యవంతులం, నమ్మదగ్గవారం అయినప్పటికీ యూసుఫ్ విషయం దగ్గరకొచ్చేసరికి మీరు మమ్మల్ని నమ్మరు. ఇప్పుడైతే మరీను. ఇప్పుడు మేమేం చెప్పినా మీకు అబద్ధమే అనిపిస్తుంది.

18 అతని (యూసుఫ్) చొక్కాను బూటకపు (నకిలీ) రక్తంతో రంగరించి తెచ్చారు. “(ఇది నిజం కాదు). ఇది మీ మనోకల్పితమైన మాట మాత్రమే. సరే. ఇక ఓర్పు వహించటమే ఉత్తమం.²³ మీరు కల్పించే మాటలపై నేను అల్లాహ్ సహాయాన్నే అర్థిస్తున్నాను”²⁴ అని ఆయన (యాఖూబు) పలికారు.

19 ఒక ప్రయాణీకుల బృందం అటువైపు వచ్చింది. వారు నీళ్ళు తెచ్చే తమ మనిషిని నీళ్ళ కొరకు పంపగా, అతడు తన బొక్కెనను బావిలో వేశాడు - (యూసుఫ్ ను చూడగానే) “శుభం శుభం, ఇదిగో ఇక్కడ ఒక బాలుడున్నాడ”ని అన్నాడు.²⁵ వారు

وَجَاءَهُ وَعَلَى قَيْمِيصِهِ يَدٌ كَذِبٌ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ
لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ
عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَةً قَالَ
يُشْرَىٰ هَذَا غُلْمٌ ۖ وَأَسْرُوهُ بِعَاذَةِ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ

23. వారు ఒక మేకపిల్లను కోసి, దాని రక్తాన్ని చొక్కాకు తగిలించారని అనబడుతోంది. కట్టుకథలు అల్లేవారు ఎక్కడో ఒక చోట తప్పటడుగు వేస్తారు. చొక్కాను రక్తంలో రంగరిస్తే సరిపోతుందన్న ఆలోచన వారికి వచ్చిందిగాని వారు చొక్కాను ఏమాత్రం చించలేదు. తోడేలే గనక యూసుఫ్ ను తిని ఉంటే చొక్కాను చించి ఉండాల్సింది. ఆ చొక్కాను చూడగానే యాఖూబు గార్కి అనుమానం కలిగింది. దానికి తోడు యూసుఫ్ కన్న కలకు భావార్థం కూడా ఆయనకు తెలుసు. అందుకే తన ముద్దుల కొడుకు విషయంలో వారు చెప్పేదంతా అబద్ధమని ఆయనకు అర్థమైపోయింది. అయితే ఏం చేయగలరు? ఓపిక పట్టి, దైవ సహాయాన్ని అర్థించటం వినా మార్గాంతరం లేదు.

24. కపటులు హజ్రత్ ఆయిషా (ర.అన్ హా) పై నీలాపనిందలు మోపినపుడు కూడా ఆమె దైవప్రవక్త (సఅసం) కు వివరణగా ఈ మాటలే అన్నారు. ఆమె ఇలా చెప్పారు: “దైవసాక్షి! నేను నా కోసం, మీ కోసం కూడా యూసుఫ్ తండ్రి యాఖూబ్ కు ఎదురయిన ఉపమానాన్నే ఉదాహరిస్తున్నాను. ఆ సమయంలో ఆయన (యాఖూబ్) ‘సహనమే మంచిది’ అన్నారు. నేను కూడా సహనం వహించటం తప్ప వేరే దారిలేదు” (సహీహ్ బుఖారీ - యూసుఫ్ సూరా వ్యాఖ్యానం).

25. ఆయతులో ‘వారిద్’ అని ఉంది. వారిద్ అనే వాడెవడంటే అతను ఒక వర్తక బిడారు

అతన్ని వర్తక సామగ్రిగా పరిగణించి దాచిపెట్టారు.²⁶ అయితే వారు చేస్తున్న దంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు!²⁷

﴿يَا يَعْقُوبُ﴾

పయనించే దారిలో కొంచెం ముందుగానే వెళ్ళి మంచినీటి వసతి గల స్థలం కనుగొని, వర్తక బిడారు ఆగడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాడు. ఆ వ్యక్తి బావిలో చేదను వేయగానే హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) త్రాడు పట్టుకున్నారు. అందమైన బాలుడు కనిపించగానే ఆ వ్యక్తి ఆనందంతో ఉబ్బి తబ్బిబ్బయి ఆ బాలుణ్ణి పైకి లాక్కున్నాడు.

26. అరబీలో 'బిజాఅతున్' అని ఉంది. అంటే వ్యాపార వస్తువు అని అర్థం. ఇంతకీ హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను వ్యాపార వస్తువుగా ఖరారు చేసి ఆయన్ని దాచిపెట్టిన వారెవరు? ఈ విషయంలో భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా అంటున్నారు - "బావి నుంచి హజ్రత్ యూసుఫ్ (అ) బొక్కెన ద్వారా బయటకు తీయబడినప్పుడు సోదరులు కూడా అక్కడ నిలబడి ఉన్నారు. యూసుఫ్ తమ సోదరుడన్న సంగతిని ఆ సోదరులు ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా కప్పిపుచ్చారు. యూసుఫ్ కూడా ప్రాణ భయంతో ఆ సమయంలో ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆ సమయంలో నోరెత్తి సంకట స్థితిని కొనితెచ్చుకునేకన్నా మౌనం వహించటం మేలని తలపోసి ఉంటారు! తాము ఆ అందమైన బాలుణ్ణి అమ్మటానికి తెచ్చామని సోదరులు బావి దగ్గరికి వచ్చిన వ్యక్తితో చెప్పారు. తాను సోదరుల చేతుల్లో హతమయ్యేకంటే అమ్ముడుపోవటమే మేలని భావించి ఉంటారు యూసుఫ్. అందుకే ఆ సమయంలో కూడా ఆయన మెదలకుండా ఉండిపోయారు. తర్వాత ఆ వ్యక్తి, ఒక అందమైన బాలుడు అమ్మకానికి ఉన్నాడన్న సంగతి తన బృందంవారికి తెలియజేశాడు."

కాని ఈ వ్యాఖ్యానం మూల విషయంతో సమన్వయం చెందటం లేదు. ఇమామ్ షాకానీ అభిప్రాయం ప్రకారం ఆ బాలుణ్ణి వ్యాపార వస్తువుగా దాచిపెట్టుకున్నవారు - వారిద్ద మరయు అతని సహచరులే. అయితే వారు బిడారు సభ్యులందరికీ ఈ సంగతి తెలియపరచలేదు. ఈ అబ్బాయి బావిలో దొరికాడని తెలిస్తే అతన్ని ఉమ్మడి సొత్తుగా భావించి, అందరూ వాటా అడుగుతారు. అందుకే వారు తమ బిడారు వద్దకు వెళ్ళి, బావి యజమానులు ఈ అబ్బాయిని తమకు సమర్పించుకున్నారని చెప్పారు. ఆ విధంగా వారు ఈజిప్టు అంగడిలో అతన్ని అమ్మేసి ఆ లాభాన్ని కొద్దిమందే పంచుకోవాలనుకున్నారు.

అయితే ఈ అభిప్రాయం కూడా పూర్తిగా అతికినట్లుగా లేదు. బహుశా పరిసర ప్రాంతాల వారికి భయపడి ఆ బృందం వారందరూ ఆ బాలుణ్ణి దాచిపెట్టి ఉంటారు. ఆ బాలుడు ఆడుకుంటూ ఇటు వచ్చి పొరపాటున బావిలో పడిపోయాడేమో. చుట్టు ప్రక్కలవారు బహుశా ఆ అబ్బాయిని వెతుక్కుంటూ రావచ్చు. తమ దగ్గర ఆ అబ్బాయి

20 వాళ్ళు²⁸ అతన్ని అతి తక్కువ ధరకు, అనగా కొన్ని దిర్హములకే అమ్మేశారు. ఎందుకంటే యూసుఫ్ వ్యవహారంలో వారికి అంతగా ఆసక్తి లేదు.²⁹

21 ఈజిప్టువారిలో యూసుఫును కొన్న వ్యక్తి తన భార్యతో,³⁰ “ఇతన్ని గౌరవాదరణలతో ఉంచు. బహుశా ఇతని వల్ల మనకు లాభం కలగవచ్చు. లేదా ఇతన్ని మనం మన కొడుకుగానయినా

وَسَرَّوْهُ بِسَبْتٍ بَيْنَ يَدَيْهِمْ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ ۖ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِهِ الْاَكْرَمٰى مَثُوْلًا عَلٰى اَنْ يَنْفَعَنَا اَوْ نَكْتُمَكَ ۗ وَكَانَ كَلِمٰتٍ سَفٰ

ఉన్నాడని తెలిస్తే అసలుకే నష్టం. కాబట్టి ఆ పనివాణ్ణి దాచిపెట్టడం ఉత్తమం అని భావించి వారు ఆ పని చేసి ఉంటారు - ఈ మూడవ అభిప్రాయమే వాస్తవానికి దగ్గరలో ఉంది.

27. యూసుఫ్ పట్ల జరిగే వ్యవహారమంతటినీ అల్లాహ్ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. దేవుని విధివ్రాత అమలులోకి రావలసిన అవసరం కూడా ఉందికదా మరి! అందుకే అల్లాహ్ ఇదంతా జరగనిచ్చాడు. అదీగాక ఈ వృత్తాంతంలో అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం)కు ‘సంకేతం’ ఉంది. ఈ సంఘటన ద్వారా దేవుడు మహనీయ ముహమ్మద్ (స)కు చెప్పదలచిందేమిటంటే, (ఓ ప్రవక్తా!) నీ జాతి ప్రజలు నిన్ను అడుగడుగునా వేధిస్తున్న సంగతి మాకు తెలియదని కాదు, అంతా తెలుసు. మేము తలచుకుంటే వారి ఆగదాలను ఇట్టే అరికట్టగలం. కాని యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) సోదరులకు గడువు ఇచ్చినట్లుగానే నేను నీ జాతి సర్దారులకు కూడా విడువు ఇస్తూ పోతున్నాను. ఎట్టకేలకు మేము యూసుఫ్‌ను ఈజిప్టు అధికార పీఠంపై కూర్చోబెట్టాము. అతని సోదరులను అత్యంత నిస్సహాయ స్థితిలో తీసుకువచ్చి అతని ఆస్థానంలో నిలబెట్టాము. ఓ ముహమ్మద్ (స)! నీ విషయంలో కూడా అలాగే జరుగుతుంది. ఈ రోజు నిన్ను అదేపనిగా వేధిస్తున్న ఈ పొగరుబోతులు ఒకానొక రోజు నీ సమక్షంలోకి వచ్చి అశక్తులై నిలబడతారు. నీవు పెట్టే క్షమాభిక్ష కోసం ఆశతో ఎదురుచూస్తారు. కనుక నువ్వు ఆవేదన చెందకు అని అల్లాహ్ ఆయన్ని (సఅసం) ఓదార్చాడు. ఎట్టకేలకు జరిగింది కూడా అదే. రెండు దశాబ్దాలు తిరక్కముందే ఆ ఘడియ రానే వచ్చింది. మక్కా విజయం సందర్భంగా ఈ చరిత్ర పునరావృతమయింది.

28. ‘వాళ్ళు’ అంటే సోదరులూ కావచ్చు లేదా ఈ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం ఆ బిడారు వారూ కావచ్చు.

29. తేరగా దొరికిన వస్తువు పట్ల మనిషి ప్రవర్తన ఇలాగే ఉంటుంది. ఆ వస్తువు ఎంత

చేసుకోవచ్చు” అన్నాడు. ఈ విధంగా మేము, స్వప్నాల సారాన్ని గ్రహించే విద్యను నేర్పడానికి ఈజిప్టు భూభాగంపై యూసుఫ్ కు నిలదొక్కుకునే అవకాశం కల్పించాము.³¹ అల్లాహ్ తన నిర్ణయాన్ని అమలుపరచి తీరుతాడు. కాని ప్రజలలో చాలామందికి ఈ విషయం తెలియదు.

22 మరి అతను (యూసుఫ్) నిండు యౌవన దశకు చేరుకున్నప్పుడు మేమతనికి నిర్ణయం గైకొనే శక్తిని, జ్ఞానాన్నీ ప్రసాదించాము.³² సదాచార సంపన్నులకు మేము ఈ విధంగానే ప్రతిఫలాన్ని అనుగ్రహిస్తాము.

23 అతను (యూసుఫ్) ఉంటున్న ఇంటి స్త్రీ అతని మానసిక ఏకాగ్రతను దెబ్బతీస్తూ కవ్వించటం మొదలెట్టింది. (ఒకసారి) తలుపులు మూసేసి, ‘రా...రా!’ అని అంది. “అల్లాహ్ శరణు! ఆయన నా ప్రభువు. ఆయన నన్ను చాలా మంచి స్థితిలో ఉంచాడు. అన్యాయం చేసేవారు ఎన్నటికీ బాగుపడరు”³³ అని యూసుఫ్ అన్నాడు.

فِي الْأَرْضِ وَانْعَلِمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
عَلِيمٌ ۝۱۱

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۖ وَكَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝۱۲

وَرَأَوْنَاهُ إِذْ يَتَوَفَّى بُيُوتَهَا خَائِفًا عَلَى الْمَرْبِطِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝۱۳

విలువైనదో మనిషి అంచనా వేయలేడు. యూసుఫ్ విషయంలో వాళ్ళ అనాసక్తతకు కారణం ఇదే. వచ్చిన మటుకే చాలని వాళ్ళనుకున్నారు.

30. ఆ కాలంలో రయ్యాన్ బిన్ వలీద్ అనే వ్యక్తి ఈజిప్టును పాలించేవాడనీ, యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను కొనుగోలు చేసిన ఈజిప్టు అజీబ్ ఆ చక్రవర్తి దర్బారులో ఆర్థిక మంత్రిగా ఉండేవాడని ప్రతీతి. అతని భార్య పేరు ‘రాయిల్’ అని కొందరు, ‘జులైఖా’ అని మరికొందరు తెలిపారు. నిజము దేవుడెరుగు.

31. అంటే, మేము యూసుఫ్ (అ)ను దుర్మార్గులైన సోదరుల బారినుంచి రక్షించినట్లే అతనికి ఈజిప్టులో మంచి నివాసస్థలంలో ఉంచాము.

32. అంటే ఆయనకు దైవదౌత్యాన్నీ లేక దైవదౌత్యం కంటే ముందు బుద్ధి కుశలతను, నిర్ణయశక్తిని ప్రసాదించాము.

24 ఆమె అతన్ని (యూసుఫ్ను) ఆశించింది. ఒకవేళ అతను గనక తన ప్రభువు నిదర్శనాన్ని³⁴ చూసి ఉండకపోతే అతను కూడా ఆమెను ఆశించిఉండేవాడే. (కాని అలా జరగలేదు).³⁵ ఎందుకంటే మేము అతన్నుంచి చెడును, నీతిభాష్య తను దూరం చేశాము.³⁶ నిశ్చయంగా అతను మా ప్రత్యేక దాసులలో ఒకడు.

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا اَنْ رَّا بُرْهَانَ رَبِّهٖ
كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوٓءَ وَالْفَحْشَآءَ اِنَّهٗ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۳۶﴾

33. ఇక్కణ్ణుంచి హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు సరికొత్త పరీక్ష మొదలయ్యింది. యూసుఫ్ను గౌరవదృష్టితో చూడాలని అజీజు తన భార్యకు మరీ మరీ చెప్పినప్పటికీ, ఆమె యూసుఫ్ అందచందాలకు ముగ్గురాలై ఆయన్ని మోహించింది. పాపకార్యం కోసం ఆయన్ని పిలిచింది. కాని యూసుఫ్ (అలైహి) ఆమె పిలుపును త్రోసిపుచ్చారు.
34. అంటే హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) దైవ నిదర్శనాన్ని చూసి ఉండకపోతే ఆ పనిని చేసి ఉండేవారే. ఇంతకీ ఆ 'నిదర్శనం' ఏమిటి? దీనిపై పలు అభిప్రాయాలు వ్యక్తమయ్యాయి. మొత్తానికి ఆయనకు దేవుని తరపున ఒకానొక సూచన అందింది. దాన్ని చూడగానే ఆయన తన మనసులోని 'వాంఛ'ను అణగద్రొక్కటంలో కృతకృత్యులయ్యారు. అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలను ఈ విధంగానే రక్షిస్తూ ఉంటాడు.
35. అసలు యూసుఫ్ మనసులో కోరిక రగలనే లేదు అని కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు ఇక్కడ అభిప్రాయపడ్డారు. మరి కొంతమంది ఏమంటారంటే; యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఆ సమయంలో క్షణికావేశానికి లోనైన సంగతి నిజమే. అయితే తనకు తానుగా ఆయన సమ్మోహితుడు కాలేదు. ఈజిప్టు అధికారి భార్య ప్రోద్బలంపై, ఒత్తిడిపై ఆయన ఎదలో కోరిక రగిలింది. మరో విషయమేమిటంటే పాపకార్యపు తలంపు రావటం సౌశీల్యానికి విరుద్ధాంశం కాదు. ఆ తలంపుకు కార్యరూపం ఇస్తే అప్పుడది సౌశీల్యానికి విరుద్ధం అవుతుంది (ఫత్హుల్ ఖదీర్, ఇబ్నె కసీర్).

కాగా; పరిశోధకులైన కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు ఇలా అభిప్రాయపడ్డారు : తన ప్రభువు నిదర్శనాన్నే గనక చూసి ఉండకపోతే హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కూడా ఆమెను ఆశించే వారే. అంటే ఆయన దైవ నిదర్శనాన్ని చూడటం వల్ల అజీజ్ భార్య గురించి సంకల్పించుకోలేదు. పైగా చెడు పని కోసం ఆమె పిలవగానే 'అల్లాహ్ శరణు' అని చెప్పారు. ఆమెను ఆశించలేదు అనంటే అసలామె గురించి మనసులో అలజడి కలగలేదని కాదు. మనసులో అలజడి కలగటం వేరు - ఆశించటం వేరు. మనసులో అలజడి ఏమాత్రం కలగని వ్యక్తి పాపకార్యం నుంచి తన్ను రక్షించుకోవటం గొప్ప విషయం ఏమీ కాదు. మనసులో కోర్కె రగిలినప్పటికీ మనిషి దాన్ని అదుపు చేసుకుని, పాపకార్యం నుంచి తనను రక్షించుకోవటమే గొప్ప విషయం. ఈ ఇంద్రియ

25 వారిద్దరూ తలుపు వైపు పరుగెత్తారు.³⁷ ఆ స్త్రీ యూసుఫ్ చొక్కాను వెనుక వైపునుంచి లాగి చింపేసింది. తలుపు వద్దనే ఆమె భర్త వారిద్దరికీ ఎదురుపడ్డాడు. “నీ ఇల్లాళి పట్ల దురుద్దేశం కలవాడికి కారాగార శిక్ష విధించటమో లేక మరేదైనా కఠిన శిక్ష విధించటమో తప్ప వేరే శిక్ష ఏముంటుంది?” అని ఆమె (భర్తను) ప్రశ్నించింది.³⁸

26 “ఈమె గారే నన్ను వలలో వేసుకోవటానికి ప్రయత్నించింది”³⁹ అని యూసుఫ్ చెప్పాడు. ఆమె వంశానికే చెందిన ఒక వ్యక్తి సాక్ష్యమిస్తూ,⁴⁰ “ఇతని చొక్కా గనకముందు వైపునుంచి చినిగి ఉంటే స్త్రీ చెప్పేది నిజం. ఇతను చెప్పేది అబద్ధం.

وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا حَزَّ إِلَيَّ مَنْ آرَادَ بَأْسَ هَاتِكِ سَوْءًا إِلَّا أَنْ يُسَبِّحَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

قَالَ هِيَ رَأَوْتَنِي عَنْ تَفْسِي وَسَهَدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنَّ كَانَ قَمِيصُهُ قَدْ مِّنْ قَبْلِ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَذَّابِينَ ﴿٣٩﴾

నిగ్రహంలో హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) నిరుపమానమైన ఆదర్శాన్ని మనముందుంచారు.

36. అంటే - యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు నిదర్శనాన్ని చూపి చెడు నుంచి లేక చెడు ఉద్దేశ్యం నుంచి కాపాడినట్లే అన్ని విషయాలలోనూ అతన్ని నీతి బాహ్యతకు దూరంగా ఉంచే ఏర్పాటు చేశాము. ఎందుకంటే అతను మేము మా కార్యం కోసం ఎంపిక చేసిన ప్రత్యేక దాసుల్లో ఒకడు.
37. ఆమె ఉద్దేశం బాగా లేదని గ్రహించగానే యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) బయటపడేందుకు తలుపు వైపుకు పరుగెత్తారు. ఆయన్ని పట్టుకోవటానికి ఆ స్త్రీ కూడా వెంబడించింది. ఆ విధంగా వారిద్దరూ తలుపు వైపుకు పరుగెత్తారు.
38. భర్తను చూడగానే ఆమె టక్కున ప్లేటు ఫిరాయించింది. క్షణాల్లో కథను అల్లేసింది. తన తప్పు బయటపడే సమయం రాగానే ఏ పాపం ఎరుగని యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను దోషిగా నిలబెట్టింది.
39. ఈ పరిస్థితికి మొదట ఆశ్చర్యపోయిన యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కాస్త తేరుకుని, అసలేం జరిగిందో వివరించారు. ఏ విధంగా ఆమె తనపై వల పన్నిందీ, తానెందుకు తలుపు వైపుకు పరుగెత్తుకుని వచ్చిందీ మొత్తం పూసగుచ్చినట్లు చెప్పారు.
40. తీర్పు ఇచ్చిన ఆ వ్యక్తి ఎవరోకాదు, స్వయంగా ఆమె వంశస్థుడే. ఆ వ్యక్తి అభిప్రాయాన్ని

27 ఒకవేళ ఇతని చొక్కా గనక వెనుకవైపు నుంచి చినిగి ఉంటే స్త్రీ చెప్పేది అబద్ధం. ఇతను చెప్పేది నిజం” అన్నాడు.

28 యూసుఫ్ చొక్కా వెనుక వైపునుంచి చినిగి ఉండటం గమనించిన ఆమె భర్త ఇలా అన్నాడు : “ఇవి మీ ఆడవాళ్ల మాయోపాయాలు. నిశ్చయంగా మీ మాయోపాయాలు మహా ఘోరంగా ఉంటాయి!⁴¹

29 “యూసుఫ్! ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో వదిలెయ్యి.⁴² (ఏమే!) నువ్వు మాత్రం నీ తప్పుకు (అల్లాహ్ ను) క్షమాపణ వేడుకో. ముమ్మాటికీ తప్పు నీదే” (అన్నాడు).⁴³

وَلَوْ كَانَ قَائِمًا قَدْ مِّنْ دُبُرٍ فَلَاكُذِّبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا رَأَىٰ قَائِمًا قَدْ مِّنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِّنْ كَاذِبِينَ ﴿٢٨﴾

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرَ لِذُنُوبِهِ وَلَا نَكِرَ لَكَ مِنَ الْخَطِيئِينَ ﴿٢٩﴾

ఇక్కడ ‘సాక్ష్యం’గా పేర్కొనటం గమనార్హం. ఎందుకంటే అప్పటికింకా వ్యవహారం తేలలేదు. ఈ కథలో ‘పాలు త్రాగే పసిపిల్లాడు సాక్ష్యమిచ్చాడు’ అన్న విషయం ప్రామాణిక ఉల్లేఖనాల ద్వారా రూఢీ కావటం లేదు. బుఖారీ, ముస్లిం గ్రంథాలలో పాలు త్రాగే ముగ్గురు పసిపిల్లలు మాట్లాడినట్లు ఒక హదీసు ఉంది. యూసుఫ్ వ్యవహారం గురించి తీర్పు చెప్పిన వ్యక్తి పసిపిల్లవాడు అన్నమాట అందులో ఎక్కడా లేదు.

41. ఇవి ఈజిప్టు అజీజ్ పలికిన మాటలు. తన భార్య పన్నిన కుట్రను గ్రహించి అడవారి చేష్టలపై ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించాడు. అంతేగాని ఇది అల్లాహ్ పలికినది కాదు. అదలా ఉంచితే ఈ మాట స్త్రీలందరికీ వర్తించదు. అందుచేత స్త్రీలందరికీ ఈ మాటను అన్వయింపజేసి, దీని ఆధారంగా మోసానికి మారుపేరు మగువ అని తీర్మానించటం సమంజసం కాదు. ఖుర్ఆన్ ఉద్దేశం యిది కాదు. ఈ పలుకుల ఆధారంగా కొంతమంది ఇలాంటి చవుకబారు వ్యాఖ్యలు చేశారు. అవి సరైనవి కావు.
42. అంటే, దీనిపై రాద్ధాంతం చేసి, సర్వత్రా దీనిని చర్చనీయాంశం చేయనవసరం లేదు అన్నది అజీజ్ మాటల ఆంతర్యం.
43. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) నిర్దోషి అన్న సంగతి అజీజ్ కు స్పష్టంగా అర్థమైపోయింది. అందుకే అతను తన ఇల్లాలికి చీవాట్లు పెట్టాడు.

30 నగర స్త్రీలలో గుసగుసలు మొదలయ్యాయి - “అజీజ్ భార్య తన వద్దనున్న (యువ) బానిసపై (మోజుపడి), తన ఉద్దేశాన్ని నెరవేర్చుకోవటానికి వల పన్ను తోంది. ఆమె మనసులో అతని పట్ల ప్రేమ గూడుకట్టుకుంది. (ఎంతయినా) మా దృష్టిలో ఆమె చేసేది ఘోరమైన తప్పే” అని వారు చెప్పుకోసాగారు. ⁴⁴

31 వారి మోసపు మాటల గురించి విని ఆమె వాళ్ళను పిలిపించింది. ⁴⁵ వారి కోసం ఒక సదనాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ⁴⁶

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا
عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرَاهَا
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَرَارِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا
وَأَتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا

44. సుగంధ పరిమళాన్ని గుబాళించకుండా తెరలచాటున కప్పి ఉంచటం ఎంత అసంభవమో, ప్రేమ పురాణాలను గుట్టుచప్పుడు కాకుండా ఉంచటం కూడా అంతే అసంభవం. ఈ సంఘటనను మరిచిపోమని అజీజ్, తన బానిస (యూసుఫ్)కు నచ్చజెప్పాడు. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కూడా ఎవరికీ ఆ సంగతి చెప్పి ఉండరు. అయినప్పటికీ అంతఃపుర ప్రాంగణంలో జరిగిన ఈ సంఘటన దావానలంలా నగరంలో వ్యాపించింది. ప్రజలు చిలువలు పలువలుగా దీనిని గురించి చెప్పుకోసాగారు. ముఖ్యంగా మహిళామణులు దానికి మరింత మసాలాను తగిలించారు. “ఎంత విడ్డూరం! అంతగా ప్రేమించాలనే అనుకుంటే అందగాణ్ణి, ఆస్తీ అంతస్తూ ఉన్నవాణ్ణి ప్రేమించాల్సింది. తన ఇంట్లో బానిసగా ఉన్న ఎవడో అనామకుడిపై జులైఖా మనసు పారేసుకుంది. మూర్ఖత్వం కాకపోతే ఏమిటి??” - ఈ రకంగా సాగాయి వారి కబుర్లు.

45. ఈజిప్టు మహిళల ఈ గుసగుసలను, వ్యంగ్యంతో కూడుకున్న మాటలను “మోసపు మాటలు” (మక్)గా అభివర్ణించటం జరిగింది. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఈ విధంగా ఎందుకు చెప్పబడిందంటే చాడీలు చెప్పకునే ఆ కాంతామణులకు యూసుఫ్ అందచందాల గురించి తెలీదని కాదు, తెలుసు. అతను గొప్ప అందగాడని వారంతా కేవలం విని ఉన్నారు. కాని చూడలేదు. ఆ సౌందర్య మూర్ఛిని తాము కూడా చూడాలంటే అజీజ్ భార్యను రెచ్చగొట్టాలి. అందుకే వాళ్లు ఈ రకంగా రెచ్చగొట్టి, తమ ఎత్తుగడలో కృతకృత్యులయ్యారు. ఇక్కడ వీళ్ల పరిస్థితి ఇలా ఉంటే అక్కడ జులైఖా తన గురించి నగర స్త్రీలు చెప్పుకుంటున్న మాటలు విని రుసరుస లాడింది. తాను మనసు పారేసుకున్న మనిషి, వాళ్ళంతా అనుకుంటున్నట్లుగా ఒక సాధారణ బానిస కాదనీ, అపురూప సౌందర్యమూర్తి అని నిరూపించాలనుకుంది.

వారిలో ఒక్కొక్కరికి ఒక్కో కత్తి ఇచ్చి, (వారంతా ఆసీనులైన తరువాత) “వీళ్ల ముందుకు రా!”⁴⁷ అని (యూసుఫ్‌ను) ఆదేశించింది. ఆ స్త్రీలు అతన్ని చూడగానే దిగ్భ్రమతో (మైమరచి) తమ చేతులనే కోసుకున్నారు.⁴⁸ “హాషాలిల్లాహ్! (దైవ మహిమ!) ఇతను మానవమాత్రుడు కాదు. నిశ్చయంగా ఇతను (దివి నుంచి భువికి దిగివచ్చిన) గొప్ప దైవదూతే!”⁴⁹ అన్నమాటలు వారి నోట (అప్రయత్నంగా) వెలువడ్డాయి.

رَأَيْنَهُ أَكْبَرَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا
إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿۴۷﴾

అతన్ని ఓసారి చూసిన ఆడది ఎవరయినాసరే అతన్ని మోహించకుండా ఉండ జాలదన్నది ఆమె ఉద్దేశం. అందుకే ఆమె ఆ స్త్రీలందరినీ విందుకు ఆహ్వానించింది.

46. ఎంతో ఖరీదైన ఆసనాలను ఏర్పాటు చేసింది. అందమైన దిండ్రును పరచింది. నేటి అరేబియాలో కూడా ఈ దృశ్యాలు సర్వత్రా కానవస్తాయి. దీవానియాలలో, హోటళ్లలో, ఎడారి డేరాలలో సయితం వారు కొలువు తీరే దృశ్యాన్ని చూసినపుడు వారి గత చరిత్ర ఒక్కసారిగా స్మృతిపథంలో మెదలుతుంది.
47. అంటే మొదట యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను దాచిపెట్టింది. స్త్రీలంతా పండ్లు కోయటానికి కత్తులు పట్టుకోగానే అందరిముందుకు రమ్మని అజీజ్ భార్య యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను ఆదేశించింది.
48. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)పై దృష్టిపడగానే వారికి మతిపోయినంత పనయింది. ఆ అందాల యువకుణ్ణి వారు తదేకంగా తిలకిస్తూ ఊహాలోకాల్లో విహరించసాగారు. పండ్లు కోసుకోబోయి తమ చేతులు కోసుకున్నారు. ఫలితంగా వారి చేతులకు గాట్లు పడి రక్తసిక్తం అయినాయి. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) సుందర స్వరూపులు. ఆయన సౌందర్యం గురించి హదీసు కూడా ఉంది. “యూసుఫ్‌కు సౌందర్యంలో సగభాగం ఇవ్వబడింది” (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ ఈమాన్).
49. అందచందాల రీత్యా దైవదూతలు మనిషికన్నా శ్రేష్ఠులు అని దీని భావం ఎంతమాత్రం కాదు. ఎందుకంటే దైవదూతలను మానవులు చూడలేదు. అదీగాక మానవుణ్ణి అత్యుత్తమమైన రీతి (ఆకృతి)లో పుట్టించామని దేవుడు స్వయంగా ఖుర్ఆన్‌లో సెలవిచ్చాడు. కాకపోతే మానవుల్లో అంతటి సౌందర్యమూర్తిని తాము ఎన్నడూ చూడలేదని చెప్పడానికి వారు దైవదూతగా అభివర్ణించారంతే.

32 అప్పుడు ఆమె (అజీజ్ భార్య) ఇలా అన్నది : “ఎవరి విషయంలో మీరంతా నన్ను నిందిస్తున్నారో ఆ వ్యక్తి ఇతనే.⁵⁰ నేను ఇతన్ని వల్లో వేసుకోవాలని ప్రయత్నించాను. కాని ఇతను తప్పించు కున్నాడు. నేను అజ్ఞాపించిన పనిని ఇతను చేయకపోతే చెరసాలపాలై, తీవ్రమైన అవమానానికి గురవుతాడు.”⁵¹

33 అప్పుడు యూసుఫ్, “ప్రభూ! ఈ స్త్రీలు దేనికోసం నన్ను పిలుస్తున్నారో దానికన్నా కారాగారమే నాకు ప్రీతికరమైనది. నీవు గనక వీళ్ల జిత్తులను నా నుండి దూరం చేయకపోతే, నేను వీళ్ల వలలో పడిపోయి, అవివేకులలో చేరిపోతాను!”⁵² అని మొర పెట్టుకున్నాడు.

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدتُّهُ عَنْ نَفْسِهِ
فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ لَيَسْجَنَنَّ
وَلَيَكُونًا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ
وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنَّ
مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

దైవప్రవక్తలు కూడా మానవ మాత్రులే అయి ఉంటారు. అయితే వారిలోని కొన్ని ప్రత్యేకతల, సుగుణాల దృష్ట్యా వారిని మానవత నుంచి వేరుచేసి వారినొక ప్రత్యేక సృష్టిగా ఖరారుచేసే ప్రయత్నం అన్ని కాలాల్లోనూ జరిగింది. దైవసందేశ పరంపరలోని పరమార్థాన్ని గ్రహించని ప్రబుద్ధులు ఈ రకమయిన కల్పనలు చేసుకున్నారు.

50. తన ఎత్తుగడ ఫలిస్తోందని గ్రహించగానే అజీజ్ భార్య మరింతగా రెచ్చిపోయింది. యూసుఫ్ ను చూడగానే మతిచలించిన స్త్రీలనుద్దేశించి, ‘అబ్బో, ఒక్క చూపుకే అంత ఇదైపోయారే?! మరలాంటప్పుడు నేనితని ప్రేమలో పడినందుకు అవాకులు చెవాకులు ఎందుకు ప్రేలినట్లు? ఇప్పుడర్థమయిందా నా ప్రేమ రహస్యం ఏమిటో?’ అని చెప్పింది.
51. మగతలో ఉన్న ఆ స్త్రీలను చూసేసరికి జులైఖా మరింతగా రెచ్చిపోయింది. సిగ్గు ఎగ్గు ఏమీలేకుండా తన మనసులోని చెడు తలంపును మరోసారి బాహాటంగా వ్యక్తపరచింది.
52. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) మనసులోనే ఇలా ప్రార్థించారు. ఎందుకంటే ప్రార్థన (దుఆ) విశ్వాసి పాలిట ఒక ఆయుధం. హదీసు ద్వారా కూడా ఈ విషయం రూఢీ అవుతోంది. ఏడుగురు వ్యక్తులను అల్లాహ్ తీర్చుదినాన తన సింహాసనం

34 అతని ప్రభువు అతని ప్రార్థనను ఆమోదించాడు. ఆ మగువల మాయో పాయాలను అతన్నుంచి తొలగించాడు. నిశ్చయంగా ఆయన అంతా వినేవాడు, అన్నీ తెలిసినవాడు.

35 నిదర్శనాలన్నిటిని చూసిన తరువాత కూడా యూసుఫ్‌ను కొంత కాలంపాటు కారాగారంలో ఉంచటమే ఉచితమని వారు భావించారు.⁵³

36 అతనితో పాటు మరో ఇద్దరు యువ కులు కూడా కారాగారానికి వచ్చారు. వారిలో ఒకడు, “నేను సారాయి పిండు తున్నట్లు కలగన్నాను”ని అన్నాడు. రెండో అతను, “నేను (కలలో) నా తలపై రొట్టెలు ఎత్తుకొని ఉన్నాను. వాటిని పక్షులు తింటున్నాయ”ని చెప్పాడు. “దీని మర్మం ఏమిటో కాస్త మాకు చెప్పండి. చూస్తుంటే, మీరు మాకు మంచివారుగా కనిపిస్తున్నారు”⁵⁴ అని వారిద్దరూ విన్నవించుకున్నారు.

فَأَسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُمْ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ بَدَأَ هُوَ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا الْآيَاتِ لِيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيْنَ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا
وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أُحْمَلُ قَوْقُورًا سُبْحَانَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ
يَسْمُونَ ﴿٣٦﴾

క్రింద నీడను కల్పిస్తాడు. వారిలో ఒకడు ఎవడంటే అంతగతై, అధికార దర్పం గల స్త్రీ పాపకార్యం వైపుకు పిలిచినప్పుడు “నేను అల్లాహ్‌కు భయపడుతున్నాను” అంటూ తిరస్కరించేవాడు. (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ అజాన్; ముస్లిం - కితాబుజ్జుకాత్).

53. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) నిర్దోషి, శీలవంతుడు అని తెలిసి కూడా ఆయన్ని కొంతకాలం పాటు జైల్లో పెట్టాలని ఈజిప్టు అధికారి నిర్ణయించటం గమనార్హం. ఆ విధంగానయినా తన భార్య బెడద నుంచి యూసుఫ్‌ను దూరంగా ఉంచవచ్చని అతడు భావించి ఉంటాడు.

54. ఆ యువకులిద్దరూ రాజదర్బారులోని సేవకులు. వారిలో ఒకడు చక్రవర్తికి మధ్యం త్రాగించే పనిపై నియమించబడ్డాడు. రెండవ వ్యక్తి రొట్టెలను కాలేచేవాడు. వారు చేసిన ఏదో తప్పిదంపై చెరసాల పాలయ్యారు. ఆ చెరసాలలోనే వారు హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు సన్నిహితులయ్యారు. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అ) దైవప్రవక్త.

37 అప్పుడు యూసుఫ్ ఇలా అన్నాడు :
 “ఇక్కడ మీకు ఇవ్వబడే భోజనం మీవద్దకు
 రాకముందే నేను మీకు వాటి భావార్థాన్ని
 వివరిస్తాను. ఇదంతా నా ప్రభువు నాకు
 నేర్పిన విద్యయే. ⁵⁵ (అసలు విషయం
 ఏమిటంటే) అల్లాహ్ ను నమ్మనివారి,
 పరలోకాన్ని తిరస్కరించేవారి మతాన్ని
 నేను వదలిపెట్టాను. ⁵⁶

38 “నేను నా తాత తండ్రులైన ఇబ్రాహీం,
 ఇస్హాఖ్, యాఖూబ్ ల ధర్మానికి ⁵⁷ కట్టు
 బడి ఉన్నాను. అల్లాహ్ కు భాగస్వామిగా

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقُونَ إِلَّا بِنَاءِكُمَا بِتَوْبِهِ
 قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَمِلْتُمَا رِزْقًا لَكُمْ مِمَّا
 قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَلِمَةٌ ﴿٥٥﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ
 لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا

ఏది మాట్లాడినా ఆచితూచి మాట్లాడటం, దైవారాధనలో ఎక్కువ సమయం గడపటం, క్రమశిక్షణతో మెలగటం, సాటి ఖైదీల పట్ల మృదువుగా వ్యవహరించటం - ఇదంతా ఆ యువకులిద్దరూ ఆసక్తితో గమనించేవారు. అదిగాక మాటల లోతులను అందుకునే విశేషజ్ఞానాన్ని దేవుడు ఆయనకు ప్రసాదించాడు. ఇవన్నీ ఆయన్ని జైల్లో ఓ అరుదైన వ్యక్తిగా నిలబెట్టాయి. తమ కలల గూఢార్థాన్ని యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) వివరిస్తారన్న ఆశతో వారు ఆయన్ని ఆశ్రయించారు. ఈ ఆయతు చివరిలో యూసుఫ్ ను ‘ముహ్సీన్’ గా పేర్కొనటం జరిగింది. ‘ముహ్సీన్’ అంటే ఇక్కడ స్వప్నాల సారాంశాన్ని బాగా వివరించేవాడు అని కూడా కొంతమంది అభిప్రాయపడ్డారు.

55. నేను మీకు తెలిపే కలల సారాంశం కేవలం నా ప్రభువు ప్రసాదించిన విద్య మాత్రమే. ఇది జ్యోతిష్కుల, సోదె చెప్పేవారిలాగా అంచనాల ఆధారంగా చెప్పే విద్య కాదు. వారు చెప్పే జ్యోత్యం తప్పని తేలవచ్చు. కాని నేను చెప్పేది మాత్రం నిశ్చయంగా జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ఇది దైవప్రసాదిత విద్య. కాబట్టి ఇందులో ఊహలకు, కాకిలెక్కలకు ఎలాంటి ఆస్కారం లేదు.

56. తనకు ఈ విద్య ఎందుకు ఇవ్వబడిందో యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఇక్కడ వివరించారు. తాను దైవధిక్కార్కుల, పరలోక ధిక్కార్కుల పద్ధతిని విడనాడి తన పెద్దలు అవలంబించిన రుజుమార్గాన్ని అనుసరించటం వల్లనే తనకు ఈ దైవానుగ్రహం లభించిందని చెప్పటం విశేషం!

57. ఆయతులో ‘ఆబా’ అని ఉంది. ఆబా అంటే అర్థం తండ్రులు. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) తాతముత్తాతలను కూడా ‘తండ్రులు’ గా పేర్కొనటం గమనార్హం.

వేరితరులను కల్పించటం మాకు ఎంత మాత్రం తగదు.⁵⁸ మాపైన, సమస్త జనుల పైన గల దేవుని అనుగ్రహం ఇది. కాని ప్రజల్లో చాలా మంది కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మెలగరు.

39 “ఓ కారాగార సహచరులారా!⁵⁹ అనేక మంది విభిన్న ప్రభువులు మేలా? లేక సర్వాధిక్యుడైన ఒక్క అల్లాహ్ మేలా?⁶⁰ (మీరే చెప్పండి!)

40 “ఆయనను వదలి మీరు పూజిస్తున్నవి మీరూ, మీ తాతముత్తాతలూ స్వయంగా కల్పించుకున్న కొన్ని పేర్లు తప్ప మరేమీ కావు. వాటికి సంబంధించి అల్లాహ్ ఏ ప్రమాణాన్నీ అవతరింపజెయ్య లేదు.⁶¹

وَعَلَى النَّاسِ وَاللَّيْلِ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾

يُصَاحِبِي السَّجْنِ، أَرَبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرًا مِمَّا أَنْتُمُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٥٩﴾

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِيَ، إِلَّا أَسْمَاءٌ سَبَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا نَزَّلَ اللَّهُ بِهِمَا مِنْ سُلْطَانٍ، إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ

తాతముత్తాతలు కూడా ఒక విధంగా తండ్రులేకదా! అందుకే అరబీలో తాతముత్తాతలను కూడా ‘అబా’గానే వ్యవహరిస్తారు. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలామ్) మొదట ముత్తాత పేరును, తరువాత తాత పేరును, ఆ తరువాత తండ్రి పేరును తీసుకువచ్చారు. వారంతా దైవప్రవక్తలే. రుజుమార్గాన నడచిన పుణ్యపురుషులే.

58. కలల భావార్థం తెలిపేముందు, వారితో సంభాషించేందుకు దొరికిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటూ ఏకదైవోపాసనా సిద్ధాంతాన్ని చాటిచెప్పటం, బహుదైవారాధనను ఖండించటం గమనార్హ విషయం. ప్రపంచంలోకి వచ్చిన ప్రతి ప్రవక్తా ప్రజలకు మొట్టమొదటగా ఈ తౌహీద్ (ఏకదైవ) సందేశాన్నే అందజేశాడు. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి ఈ సంభాషణా శైలి మనందరికీ అనుసరణీయం.

59. చెరసాల సహచరులుగా ఎందుకు సంబోధించబడ్డారంటే, వారంతా చాలా రోజులుగా చెరసాలలో సహజీవనం సాగిస్తున్నారు.

60. ‘విభిన్న దేవుళ్ళు’ అనేది సంఖ్యాపరంగానూ, వివిధ రకాల దృష్ట్యానూ, గుణగణాల రీత్యానూ వర్తిస్తుంది. అంటే వాటి లక్షణాలు వేరు, జాతులు వేరు. స్వభావ స్వరూపాలు వేరు. వాటి సంఖ్య లెక్కకు మించినది. వాటి అభిరుచులు వేరు. దేవతల ఈ కలగూరగంప మేలా? లేక గుణగణాల రీత్యా, శక్తియుక్తుల రీత్యా, అధికారాల రీత్యా శక్తిమాన్యుడు ఒకే ఒక్కడైన అల్లాహ్ మేలా?

61. మీరు పూజిస్తున్న చిల్లరదేవుళ్ళు ఖుద్దుగా మీరు నిలబెట్టుకున్నవే. వాటికి పేర్లు కూడా

పరిపాలనాధికారం అల్లాహ్ కు తప్ప వేరొకరికి లేదు. మీరంతా ఆయన దాస్యాన్ని తప్ప ఇంకొకరి దాస్యం చేయరాదన్నదే ఆయన ఆజ్ఞ. ఇదే సరైన - స్థిరమైన - ధర్మం.⁶² కాని చాలామంది ఈ విషయాన్ని తెలుసుకోరు.⁶³

41 “చెరసాల జీవితం గడుపుతున్న నా సహవాసులారా!⁶⁴ మీరిద్దరిలో ఒకడు తన చక్రవర్తికి మధువును పోయడానికి నియమించబడతాడు.⁶⁵ మరొకతను శిలువ వేయబడతాడు.⁶⁶ పక్షులు అతని తలను పొడిచి తింటాయి. మీరిద్దరూ ఏ విషయం గురించి వాకబు చేశారో దాని నిర్ణయం జరిగిపోయింది.”⁶⁷

أَمَرَ أَنْ تَعْبُدُوا وَالْآيَةَ ذَلِكَ الْبَيْتُ الْقُدْسُ وَلَكِنَّ الْكُفْرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

يَصَاحِبِي السِّجْنِ أَمَا أَحَدُكُمْ مَا فَيَسْقَى رَبَّهُ خَمْرًا
وَأَمَا الْآخَرَ فَيُصَلَّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ فَتُضَى
الْأَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِينَ ﴿٦٣﴾

మీరే పెట్టుకున్నారు. దైవత్వాన్ని కూడా మీరే ఆపాదించారు. ఈ విషయంలో అల్లాహ్ తరఫున ఏ ఆధారమూ, మరే నిదర్శనమూ పంపబడలేదు. జహాంగీరు దర్గాలో పలావులు వండినా, ఉజాలెషా వాకిలివద్ద కోళ్లు కోసినా, కస్మూరులో క్యాంపు చేసినా, కాకానీలో కవ్వాలీ ప్రోగ్రాములు పెట్టినా, మస్తాన్ వలీ పేరున మొక్కుబడులు తీర్చినా - ఇదంతా మీ స్వయంకృతమే. వీటికి సంబంధించిన ఏ ఆధారాన్నీ అల్లాహ్ అవతరింపజేయలేదు.

62. ఈ సవ్యమైన జీవన విధానం (ఇస్లాం) వైపుకే నేను మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నాను. ఈ ధర్మం ప్రకారం ఒక్కడైన అల్లాహ్ మాత్రమే పూజనీయుడు.
63. ఈ కారణంగానే చాలామంది బహుదైవారాధనకు ఒడిగడుతున్నారు.
1. “వారిలో చాలామంది అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తూ కూడా ఆయనతో పాటు ఇతరులను సహవర్తులుగా నిలబెడుతున్నారు” (యూసుఫ్ - 106).
 2. “(ఓ ప్రవక్తా!) నీవు ఎంతగా కోరుకున్నా జనులలో చాలామంది విశ్వసించరు” (యూసుఫ్ - 103).
64. ‘దేవుడు ఒక్కడే’ అన్న తౌహీద్ సందేశం వైపుకు వారిని పిలిచిన తరువాత హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) వారిద్దరి కలల భావార్థాన్ని తెలియజేశారు.
65. కలలో ద్రాక్ష రసాన్ని పిండుతున్నట్లు చూసిన వ్యక్తి ఇతను. అయితే ఫలానా వ్యక్తికి ‘ఇది వర్తిస్తుంది’ అని ఆయన విడమరచి చెప్పకుండా, ఒకరికి ఇలా జరుగుతుంది

42 వారిద్దరిలో విడుదల చేయబడతాడని భావించిన వానితో యూసుఫ్, “నీ చక్ర వర్తి ముందు నా గురించి కాస్త ప్రస్తావించు” అన్నాడు. కాని చక్రవర్తి ముందు ప్రస్తావన తీసుకురాకుండా పైతాన్ అతన్ని మరుపుకు లోనుచేశాడు. సంవత్సరాల తరబడి యూసుఫ్ కారాగారంలోనే ఉండిపోయాడు. ⁶⁸

43 (ఒక రోజు) చక్రవర్తి (సభాసదులను ఉద్దేశించి) “బాగా బలిసిన ఏడు ఆవులను బక్కచిక్కిన ఏడు ఆవులు తినేస్తున్నట్లు, ఏడు ధాన్యపు వెన్నులు పచ్చగా ఉండగా మరో ఏడు వెన్నులు ఎండిపోయి ఉన్నట్లు నేను కలగన్నాను. ఓ సభాసదులారా! మీరు గనక కలల భావార్థం చెప్పగలిగితే నేను కన్న ఈ కలకు భావం ఏమిటో చెప్పండి” అన్నాడు.

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنَسَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سَوِيَانٍ يَأْكُلْنَ سَبْعَ عِجَافٍ وَسَبْعَ سُطُوبَاتٍ خُضْرٍ وَأُخْرَى سُوسٍ يَأْكُلْنَ الْمَلَائِقَتُوْنِي فِي رُبِّي أَيَّامٍ إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءُوسَاءِ عِبْرَتُونَ ﴿٦٩﴾

అని అన్నారు. ఉరి శిక్షకు గురయ్యేది ఎవరో తెలిస్తే మానసికంగా కృంగిపోతాడనే ఉద్దేశంతో అలా చెప్పారు.

- 66. తలపై రొట్టెలు మోస్తూ ఉన్నట్లు కలగన్న వ్యక్తే ఇతను.
- 67. అంటే కలల ద్వారా వారికి తెలుపబడిన ఈ సంగతి విధివ్రాతలో ముందు నుంచే పొందు పరచబడి ఉంది. కాబట్టి ఇది జరిగి తీరుతుంది. కల గురించి హదీసులో ఇలా ఉంది : మహనీయ ముహమ్మద్ (సఅసం) ఈ విధంగా ప్రవచించారు : - “స్వప్నం - దాని భావార్థం వివరించబడనంతవరకూ పక్షి కాళ్లలో ఉంటుంది. భావం విశదీకరించబడిన తరువాత అది జరిగి తీరుతుంది” (ముస్నదె అహ్మద్ - ‘ఇబ్నె కసీర్’ ఆధారంగా).
- 68. అరబీలో ‘బిజ్ఆ’ (بِضْعٌ) అనే పదం వచ్చింది. మూడు నుంచి తొమ్మిది వరకు గల సంఖ్యను ‘బిజ్ఆ’గా వ్యవహరిస్తారు. చహాబ్ బిన్ ముంబహ్ ఇలా అంటున్నారు : దైవప్రవక్త హజ్రత్ అయ్యూబ్ (అలైహిస్సలాం) ఏడేండ్లు పరీక్షించబడ్డారు. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కారాగారంలో ఏడు సంవత్సరాలు గడిపారు. కొంతమంది పన్నెండేళ్లనీ, మరికొందరు పద్నాలుగేళ్లని తలపోశారు. నిజము దేవుడెరుగు.

44 దానికి వారు, “ఇవి పీడకలకు సంబంధించిన విషయాలు. ఇలాంటి పీడకలల భావం మాకు తెలియదు”⁶⁹ అని సమాధానమిచ్చారు.

45 ఆ ఇద్దరు ఖైదీలలో విడుదల అయిన వ్యక్తికి చాలా కాలం తరువాత (యూసుఫ్ సంగతి) జ్ఞాపకం వచ్చింది. “దీని భావం నేను వివరిస్తాను. బయటికెళ్ళేందుకు నాకు అనుమతి ఇవ్వండి”⁷⁰ అని కోరాడతను.

46 “సత్యవంతుడవైన ఓ యూసుఫ్! ఈ కలకు భావం ఏమిటో కాస్త మాకు చెప్పండి - బలిసిన ఏడు ఆవులను బక్క చిక్కిన ఏడు ఆవులు భక్షిస్తున్నాయి. పచ్చగా కళకళలాడే ఏడు ధాన్యపు వెన్నులుండగా, మరో ఏడు వెన్నులు ఎండిపోయి ఉన్నాయి. (మీరు గనక దీని గూఢార్థం చెబితే) నేను తిరిగి వెళ్ళి, వారికి దీని గురించి చెబుతాను. వారు విషయం తెలుసుకుంటారు” (అని ఆ వ్యక్తి అభ్యర్థించాడు).

قَالُوا أَصْنَعَاتُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعِلْمِينَ ﴿٦٩﴾

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
فَأَرْسِلُونِي ﴿٧٠﴾

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ يَأْكُلْنَ
بِأَطْفَانٍ سَبْعِ عَجَائِفَ وَسَبْعِ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخْرٍ
يُبْسِتًا لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

69. అరబీలో ‘అజ్జేగాస్’ (الجُذُفُ) అనే పదం వచ్చింది. ఇది ‘జిగ్సుస్’కు బహువచనం. జిగ్సుస్ అంటే ‘గడ్డిమోపు’ అని అర్థం. తర్వాత మూలంలో ‘అహ్లామ్’ అనే మరో పదం కూడా ఉంది. ఇది ‘హిల్ముస్’కు బహువచనం. మొత్తానికి వ్యవహారం ప్రకారం ‘అజ్జేగాసు అహ్లామ్’ అన్న మాటకు పీడకలలు, చెల్లాచెదురు భావనలు అన్న అర్థం వస్తుంది. వీటికి ఓ అర్థం అంటూ ఏమీ ఉండదు. ఈ కలగన్నది ఈజిప్టు రాజు. అజీజ్ అతని దగ్గర మంత్రిగా ఉండేవాడు. ఈ కల ద్వారా అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (యూసుఫ్ - అలైహిస్సలాం)ను జైలునుంచి విడుదల చేయించదలిచాడు. అందుకే చక్రవర్తి దర్బారులోని ప్రముఖులు, జ్యోతిషులు, తాంత్రికులు ఈ పీడకలకు భావం చెప్పలేకపోయారు. ఈ కలను వారు త్రోసిపుచ్చలేదుగానీ, అందలి మర్యాన్ని విప్పటంలో మాత్రం సఫలీకృతులు కాలేకపోయారు.

70. జైలులో హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు తోడుగా ఉన్న ఇద్దరు వ్యక్తులలో

47 (యూసుఫ్) ఇలా వివరించాడు :
 “మీరు ఏడు సంవత్సరాల పాటు
 నిరాఘాటంగా - ఆనవాయితీ ప్రకారం -
 సేద్యం చేయాలి. కోతలు కోసిన తరువాత
 మీరు తినటానికి కొంత భాగాన్ని తీసుకుని
 మిగిలిన ధాన్యాన్ని కంకుల సమేతంగా
 ఉంచేయండి.

48 “ఆ తరువాత తీవ్రమైన (దుర్భిక్షంతో
 కూడుకున్న) ఏడు సంవత్సరాలు వస్తాయి.
 మీరు ముందుగా వాటికోసం నిలువ చేసి
 ఉంచిన దానిని అవి హరిస్తాయి.⁷¹
 ఒకవేళ కొద్దిగా ఏమైనా మిగిలితే అది
 మీరు దాచిపెట్టి ఉంచుకున్నదే.⁷²

قَالَ زَرْعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذُرُّوهُ
 فِي سُنْبُلِهِ الْأَقْلِيلَ مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٧١﴾

ثُمَّ إِنِّي مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعَ شِدَادٍ أَتَيْنَنَا مَا كَدَّمْنَاكُمْ أَهْلًا
 إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْتَضِرُونَ ﴿٧٢﴾

ఇతనొకడు. ఇతను జైలునుంచి విడుదల అయ్యాడు. రాజుగారి ముందు తన
 ప్రస్తావనను తీసుకురమ్మని లోగడ యూసుఫ్ (అ) అతనికి చెప్పి ఉన్నారు. చాలా
 కాలం తర్వాత, స్వప్నానికి భావం చెప్పాలనేసరికి ఆ సంగతి అతనికి గుర్తుకు
 వచ్చింది. రాజుగారి దగ్గర అనుమతి పొంది గబగబా యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)
 దగ్గరికి వచ్చాడు.

71. దేవుడు హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు విషయావగాహనను కూడా ప్రసాదిం
 చాడు. అందువల్ల ఆయన వెంటనే ఆ కలలోని నిగూఢార్థాన్ని వెలికితీశారు. బలిసిన
 ఏడు ఆవులంటే పంటలు పుష్కలంగా పండే ఏడు సంవత్సరాలన్నమాట! ఏడు
 బక్కచిక్కిన ఆవులంటే కరువు కాటకాలు సంభవించే ఏడు సంవత్సరాలు. నవనవలాడే
 ఏడు వెన్నులంటే అవి మంచి దిగుబడులకు సంకేతం. ఎండిన ఏడు వెన్నులంటే ఈ
 ఏడు సంవత్సరాలలో అనావృష్టి ఏర్పడి నేల బీటలు వారుతుంది. సర్వత్రా దుర్భిక్షం
 తాండవిస్తుంది. కేవలం మతలబు చెప్పి ఊరుకోకుండా ఆ ప్రమాదం నుంచి
 బయటపడే మార్గం కూడా చూపెట్టారు. వరుసగా ఏడేళ్లు సేద్యం చేసి, ధాన్యం
 బాగా పండించమని చెప్పారు. వెన్నుల సమేతంగా ఆహారధాన్యాలను నిలువ
 చేయమని చెప్పటం దూరదృష్టితో కూడుకున్న విషయం. అలా కుప్పలుగా ఉంచటం
 వల్ల ధాన్యం ఎక్కువ కాలం నిలువ ఉంటుంది.

72. అంటే తదుపరి సేద్యం కోసం ఆ ధాన్యం విత్తనాలుగా పనికి వస్తాయి.

49 “ఆ తరువాత వచ్చే సంవత్సరంలో ప్రజలపై పుష్కలంగా వర్షాలు కురుస్తాయి. అందులో వారు (ద్రాక్ష) రసాన్ని కూడా దండిగా తీస్తారు. 73

50 “అతన్ని నా దగ్గరకు తీసుకురండి” 74 అని రాజు ఆజ్ఞాపించాడు. (రాజు)దూత యూసుఫ్ వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు, “నువ్వు నీ రాజు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, తమ చేతులను కోసుకున్న మహిళామణుల వ్యవహారంలోని నిజానిజాలేమిటో తేల్చమని అతన్ని అడుగు. నిశ్చయంగా వారి జిత్తుల గురించి నా ప్రభువుకు అంతా తెలుసు” అన్నాడు యూసుఫ్. 75

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِشُونَ ﴿٧٣﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ الْيَاقُوبُ إِنِّي أَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسَأَلَهُ مَا بَالَ الْيَتِيمِ الَّذِي قَطَعَنَ

أَيْدِيَهُمْ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِمْ عَلِيمٌ ﴿٧٤﴾

73. అంటే కరువు కాటకాల కాలం ముగియగానే మళ్ళీ వర్షాలు కురుస్తాయి. పంటలు బాగా పండుతాయి. మీరు ద్రాక్షపండ్ల నుంచి బాగా రసం పిండుతారు. జైతూను (ఆలివ్) పండ్ల నుంచి నూనె తీస్తారు. పశువుల పాలు పిండుతారు. చూడండి! ఒక చిన్న కలలో ఎంత ఘనమయిన చరిత్ర ఇమిడి ఉందో! దైవానుగ్రహం పొందిన వ్యక్తి మాత్రమే ఇలాంటి సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ విషయాలను చక్కగా విశ్లేషించి చెప్పగలుగుతాడు. అందుకే ఆ మహా మేధావిని తన దర్బారులో హాజరుపరచమని రాజుగారు ఆదేశించారు.

74. స్వప్నంలోని భావాన్ని తెలియజేయటంతో పాటు, సంకట స్థితినుంచి రాజ్య ప్రజలను రక్షించే ఉపాయాన్ని కూడా యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) చెప్పేసరికి రాజు ఎంతో ప్రభావితుడయ్యాడు. సుదీర్ఘ కాలంగా చెరసాలలో మగ్గుతున్న ఆ మనిషి మామూలు ‘మనిషి’ కాడనీ, అతనొక ‘మహా మనీషి’ అనీ, అసాధారణమైన ప్రజ్ఞాపాటవాలు అతనిలో దాగి ఉన్నాయని రాజుకు అర్థమయింది. అందుకే వెంటనే ఆయన్ని దర్బారుకు పిలవమని రాజు ఆజ్ఞాపించాడు.

75. రాజుగారిలో జనించిన ఉదార భావాన్ని గ్రహించగానే యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) సమయోచితంగా వ్యవహరించారు. రాజుగారి దయాదాక్షిణ్యాలపై విడుదలై రావటం, తనకు అంటగట్టిన కళంకాన్ని అలాగే ఉంచుకోవటం ఆయనకు ఏమాత్రం ఇష్టం లేదు. అందుకే ముందుగా ఆ కేసుపై విచారణ జరిపించమని కోరారు. ఆ విధంగా నిపుణులమైన జీవితం గడపాలని నిశ్చయించుకున్నారు. ఎందుకంటే ప్రజాబాహుళ్యాన్ని

51 అప్పుడు రాజు (సంబంధిత స్త్రీలను పిలిపించి), “ఓ నారీమణులారా! మీరంతా వల పన్ని, యూసుఫ్ మనసును చలింప జేయటానికి ప్రయత్నించినప్పుడు అసలేం జరిగింది?” అని అడిగాడు. దానికి వారు, “హాషలిల్లాహ్! (అల్లాహ్ మమ్మల్ని రక్షించు గాక!) మేము యూసుఫ్ లో ఏ దోషాన్నీ చూడలేదు” అని జవాబిచ్చారు.⁷⁶ తర్వాత అజీజ్ భార్య కూడా ఈ విధంగా చెప్పింది: “ఇప్పుడు నిజం బయట పడింది. అతని మనసును కప్పించినది నేనే. అతను మాత్రం సత్యవంతుడు.”⁷⁷

52 నేను అతని (అజీజు) పరోక్షంలో అతనికెలాంటి ద్రోహమూ చేయలేదనీ,⁷⁸ ద్రోహబుద్ధిగల వారి టక్కరి జిత్తులను అల్లాహ్ పారనివ్వడని⁷⁹ (అజీజ్) తెలుసుకోవటానికి నేనీలా చేశాను (అన్నాడు యూసుఫ్).

قَالَ مَا خَطْبُكُمْ إِذْ أُرَادْتُمْ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ
بِئْسَ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سَوَاءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ لَنْ
حَصَّصَ ۝
الْحَقُّ أَنَا رَأَوْدَتْهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۝

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
كَيْدَ الْعَاصِينَ ۝

దైవధర్మం వైపుకు పిలిచే వ్యక్తి శీలవంతుడనీ, నిజాయితీపరుడని ప్రజలకు తెలియటం చాలా అవసరం.

76. రాజుగారు నిలదీసి అడిగేసరికి ఆ స్త్రీలంతా నీళ్లు నమిలారు. నెమ్మదిగా నిజం బయటపెట్టారు.
77. అజీజ్ భార్య కూడా నిజాన్ని ఒప్పుకోక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. యూసుఫ్ సత్యం మూర్తిభవించిన వాడనీ, ఏ పాపం ఎరుగని ఆ శీలవంతుణ్ణి తానే మోహించే యత్నం చేశానని ఆమె ఒప్పుకుంది.
78. జైల్లో ఉన్న యూసుఫ్ (అలైహిస్సలామ్)కు ఈ వివరాలన్నీ తెలియజేసినప్పుడు ఆయన ఈ మాటలన్నారు. అయితే అసలు ఈ పలుకులు యూసుఫ్ ప్రవక్త పలికినవేనా? లేక ఇవి జులైఖా అన్న మాటలా? అన్న విషయంలో పండితుల మధ్య భిన్నాభిప్రాయాలున్నాయి. రాజుగారి దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు యూసుఫ్ (అ) పలికిన మాటలివి అని కొందరు చెప్పగా, ఇవి కూడా జులైఖా పలుకులేనని కొందరు వ్యాఖ్యానించారు.

53 నేను నా మనసు పవిత్రతను గురించి చాటుకోవటం లేదు. ⁸⁰ నిశ్చయంగా మనసైతే చెడు వైపుకు ఎలాగూ పురికొల్పుతుంది. ⁸¹ అయితే నా ప్రభువు దయదలచిన వారి విషయంలో మటుకు అలా జరగదు. ⁸² నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు అపారంగా క్షమించేవాడు, అమితంగా దయదలిచేవాడు.

54 “అతన్ని నా వద్దకు పిలుచుకురండి. నేనతన్ని నా ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగా నియమించుకుంటాను” ⁸³ అని రాజు చెప్పాడు. అతనితో మాట్లాడిన తరువాత, “ఈ రోజు నుంచి మీరు మా దగ్గర గౌరవ నీయులు, నమ్మకస్థులు” ⁸⁴ అని రాజు పలికాడు.

وَمَا أَيْرِي نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا
مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨٣﴾

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ يَمْلِكَ لِي فِي الدَّيْنِ فَلَمَّا كَلَّمَهُ
قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٨٤﴾

యూసుఫ్ లేనిసమయంలో అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇచ్చి ద్రోహం చెయ్యలేదన్నది ఆమె మాటల్లోని భావం అని కూడా వారు చెప్పారు. ఇంకొక భావం ఇది : “నేను నా భర్తకు ద్రోహం చెయ్యలేదు. చెడు సంకల్పం చేసుకున్న మాట నిజమేగాని అతను లేని సమయంలో నేనే పాపానికి ఒడిగట్టలేదు” అని ఆమె చెప్పదలిచింది - ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ ఈ అభిప్రాయానికే ప్రాధాన్యత నిచ్చారు.

79. అసత్యం చేసే ఆర్భాటం ఎంత జాస్తి అయినప్పటికీ ఫలితం దృష్ట్యా నాస్తి అవుతుంది. లేదా అసత్యం ఆటలు కొంతకాలం సాగినా ఆఖరికి సత్యమే గెలుస్తుంది. సత్యాన్ని ఆశ్రయించినవారు కొంతకాలం కఠిన పరీక్షలు ఎదుర్కొన్నా చివరికి వారు విజేతలుగా నిలుస్తారు.

80. ఈ పలుకులను హజ్రత్ యూసుఫ్ పలుకులుగా భావించినట్లయితే; అది ఆయన వినప్రతకు ప్రతిరూపం అనుకోవాలి. ఎందుకంటే ఆయన సౌశీల్యం, పవిత్రత గురించి ఇంతకు ముందే నిరూపితం అయింది.

ఒకవేళ ఈ పలుకులను ఈజిప్టు అధికారి భార్య పలుకులుగా పరిగణించినట్లయితే (ఇమామ్ ఇబ్నె కసీర్ కూడా ఇలా పరిగణించినవారిలో ఒకరు) అది వాస్తవం

55 అప్పుడు (యూసుఫ్) ఇలా అన్నాడు: “రాజ్యంలోని ఖజానాలపై నన్ను (పర్యవేక్షకునిగా) నియమించండి.⁸⁵ నేను వాటిని కాపాడతాను. ఆ పరిష్కానం నాకున్నది.”⁸⁶

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهَا ۝۵۵

కూడా. ఎందుకంటే ఆమె తన తప్పును ఒప్పుకుంది. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహి స్సలాం)ను రెచ్చగొట్టింది తానేనని రాజు సమక్షంలో పలికింది.

81. మనిషి వల్ల తప్పులు ఎందుకు జరుగుతాయో ఇక్కడ చెప్పటం జరిగింది.
82. దైవకృపకు నోచుకున్నవాడు మాత్రమే ఆంతర్యంలో జనించే దుష్ప్రేరణల నుండి, చెడు తలంపుల నుండి తనను కాపాడుకోగలుగుతాడు. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహి స్సలాం) దైవానుగ్రహంతోనే ఆ స్త్రీ బిగించిన ఉచ్చులో నుంచి బయట పడగలిగారు.
83. యూసుఫ్ (అలైహి స్సలాం) గారు ప్రజ్ఞాపాటవాలు, తెలివి తేటలుగల వ్యక్తి మాత్రమే గాక నీతిమంతుడు, నిజాయితీపరుడు కూడా. ఈ సంగతిని గ్రహించిన ఈజిప్టు చక్రవర్తి (రయ్యాన్ బిన్ వలీద్) ఆయన్ని తన దగ్గరకు పిలుచుకురమ్మని చెప్పాడు. ఆయన్ని తన ఆంతరంగిక సలహాదారునిగా నియమించుకుంటానని అన్నాడు.
84. అరబీలో ‘మకీన్’ ‘అమీన్’ అనే పదాలు వచ్చాయి. ఇక్కడ మకీన్ అంటే ఉన్నత స్థానం కలవాడు అనీ, అమీన్ అంటే రాజ్యానికి సంబంధించిన కీలక విషయాలు తెలిసిన వ్యక్తి అనీ అర్థం.
85. ఆయతులో ‘ఖజాయిన్’ (ఖజానాలు) అనే పదం వచ్చింది. ‘ఖిజానతున్’ (ఖజాన) అనే పదానికి ఇది బహువచనం. వస్తువులను భద్రపరిచే స్థలాన్ని ఖజానాగా వ్యవహరిస్తారు. అయితే ఈ ఆయతులో చెప్పబడిన ఖజానాలంటే ధాన్యాగారాలు, ఆహార గిడ్డంగులు అని భావం. ఈ ఆహార ధాన్యాలను హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహి స్సలాం) తన అధీనంలోకి తీసుకోవాలనుకోవటం గమనార్హం. ఎందుకంటే (స్వప్నం ప్రకారం) రాబోయే కాలంలో దుర్భిక్షం ఏర్పడనున్నది. ఆ గడ్డు పరిస్థితిని ఎదుర్కోవటానికి ఇప్పటి నుంచే జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.

రాజ్య ఖజానాలను తనకప్పగించమని హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహి స్సలాం) కోరినంత మాత్రాన ఆయనకు పదవీ వ్యామోహం ఉందని భావించనవసరం లేదు. సాధారణ పరిస్థితుల్లో ప్రజలు తమంతట తాముగా పదవుల్ని కోరుకోరాదు. ఇస్లాం దృష్టిలో అది అధర్మంగా పరిగణించబడుతుంది. కాని దేశంలో అరాచకం, అవ్యవస్థ, ఆర్థికమాంద్యం లాంటి విపత్కర పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు ఆయా రంగాలలో నిష్ణాతులైనవారు తగు సూచనలివ్వటంతో పాటు, దేశానికి తమ అవసరం ఉందని

56 ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్ కు (ఈజిప్టు రాజ్య) భూభాగంలో అధికారాన్ని ప్రసాదించాము. అక్కడ తాను కోరినచోట నివసించే సౌలభ్యం అతనికి ఇచ్చాము.⁸⁷ మేము కోరిన వారికి (ఇలాగే) మా కారుణ్య భాగాన్ని ప్రసాదిస్తాము. సజ్జనుల పుణ్యఫలాన్ని మేము వృథా కానివ్వము.⁸⁸

57 విశ్వసించి, భయభక్తుల వైఖరిని అవలంబించిన వారి(కి లభించే) పరలోక పుణ్యఫలం చాలా శ్రేష్ఠమైనది.

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ أَنْ يَدْعُوا مِنْ حَيْثُ يَشَاءُ
وَنُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

وَالْجِبْرِ الْجِبْرِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا بِلِقَائِنَا ﴿٥٧﴾

భావిస్తే, ఆ పదవీ బాధ్యతలను స్వీకరించటానికి ముందుకు రావచ్చు. రావాలి కూడా. ఎందుకంటే సంక్షోభాన్ని సకాలంలో ఎదుర్కోవటం చాలా అవసరం. లేకపోతే బ్రతుకు దుర్భరం అవుతుంది. అదలా ఉంచితే హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) తనంతట తానుగా పదవిని కోరలేదు. ఏదయినా పదవి ఇస్తానని రాజుగారు చెప్పినప్పుడు, తనకు ఇతరత్రా పదవులు ఇచ్చేబదులు ఆర్థిక సంస్కరణలు తీసుకువచ్చే బాధ్యతను అప్పగించమని ప్రతిపాదించారు. అదీ విశేషం!

86. కాపాడటం కూడా అలా ఇలా కాదు. చాలా ఖచ్చితంగా వ్యవహరిస్తాను. దుబారా ఖర్చును తగ్గిస్తాను. పొదుపు చర్యలు గైకొంటాను. ఆహార గిడ్డంగులను కనిపెట్టుకుని ఉంటాను. తద్వారా సాధ్యమైనంతవరకు ఎక్కువ నిల్వలు జరుగుతాయి. ఈ జమా ఖర్చులపై నాకు పూర్తి అవగాహన ఉంది. కాబట్టి ఈ వైపరీత్యం పట్ల మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి అని హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) రాజుగారికి భరోసా ఇచ్చారు.

87. అంటే రాజ్య పరిధిలో మేము యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు ఇచ్చిన అధికారాలు ఎంత కీలకమైనవంటే యూసుఫ్ ఏది చెబితే రాజు అదే చేస్తాడు. ఒక ఇంటి యజమాని తన ఇంట్లో ఎలా శాసిస్తాడో అలాగే యూసుఫ్ ఈజిప్టు రాజ్యంలో అధికార బాధ్యతలను నెరవేర్చారు. ఈజిప్ట్ మొత్తం ఆయన పర్యవేక్షణలో ఉండేది. తాను తలచిన చోట ఆయన నివసించగలిగేవారు.

88. సోదరుల ఆగడాలను సహించినందుకు, జులైఖా బిగించిన ఉచ్చులో పడకుండా ఆత్మ నిగ్రహం కనబరచినందుకు, మొక్కవోని సహనస్థులయ్యాలతో కారాగార జీవితం గడిపినందుకు మేము యూసుఫ్ కు ఇచ్చిన బహుమానం ఇది (ఈ ప్రాపంచిక పదవి). ఒక మంత్రి ఇంట బానిసగా అడుగిడిన వ్యక్తిని సత్రువర్తన, సౌశీల్యం మూలంగా ఆ మంత్రిస్థాయికి చేర్చాడు అల్లాహ్. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)

58 యూసుఫ్ సోదరులు వచ్చి, అతని సమక్షంలో హాజరయ్యారు. అతను వాళ్ళను గుర్తుపట్టాడు గాని వాళ్ళు మాత్రం అతన్ని గుర్తుపట్టలేదు. ⁸⁹

وَجَاءَ إِخْوَتُ يُوسُفَ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ۝

పిలుపుపై ఈజిప్టు చక్రవర్తి ఇస్లాం స్వీకరించాడని కొందరు చెబుతున్నారు. ఈజిప్టు అజీజ్ యొక్క అసలు పేరు ఇత్ఫీర్. కొంత కాలానికి అతను చనిపోయాడనీ, అతని మరణానంతరం జులైఖాతో యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) వివాహం జరిగిందనీ, ఇద్దరు పిల్లలు కూడా పుట్టారని మరికొందరు అంటున్నారు. ఆ ఇద్దరిలో ఒకరిపేరు అఫ్ రాయీమ్, రెండో వాని పేరు మీషా. అప్రాయీమే యూషా బిన్ నూన్ అనీ, హజ్రత్ అయ్యూబ్ (అలైహిస్సలాం) భార్యయగు రహ్మాత్ కు ఆయన తండ్రి అని కూడా చెప్పబడింది (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్). అయితే ఈ కథనం ప్రమాణబద్ధమైన ఉల్లేఖనాల ద్వారా నిరూపితం కాలేదు. అందువల్ల యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) జులైఖాను నికాహ్ చేసుకున్నారన్నది సరైనదిగా అనిపించదు. అదలా ఉంచితే; ఆ స్త్రీ నడవడిక ఎటువంటిదో ఇంతకు ముందే తెలుపబడింది. అలాంటి స్త్రీ ఒక ప్రవక్త దాంపత్య జీవితంలోకి రావటం అన్నది ఎంతో అసమంజసంగా, అసంబద్ధంగా తోస్తుంది.

89. ఏడు సంవత్సరాలు పంటలు పుష్పలంగా పండి, ఆ తరువాత కరువు కాటకాలు ఏర్పడినప్పుడు జరిగిన సంఘటన ఇది. ఈజిప్టులోని ప్రధాన నగరాలు, ప్రాంతాలన్నింటినీ కరువు రక్కసి కబళించింది. ఆఖరికి హజ్రత్ యాఖూబు (అలైహిస్సలాం) కుంటుంబీకులు నివసించే కన్ ఆన్ ప్రాంతం కూడా కరువు వాతన పడింది. పంటలు పొంగిపొరలే కాలంలో హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) తీసుకున్న కట్టుదిట్టమైన చర్యలు ఫలించాయి. ఆహార వస్తువుల సరఫరాను క్రమబద్ధం చేసి అన్ని ప్రాంతాల వారికి న్యాయసమ్మతంగా ఇవ్వటంతో ఆయన పేరు రాజ్యంలో మార్మోగిపోయింది. ఈజిప్టు చక్రవర్తి కరువు ప్రాంతాలకు ఆహారపదార్థాలను సరఫరా చేస్తున్నాడన్న సంగతి కన్ ఆన్ వాసులకు కూడా తెలిసింది. తండ్రి యాఖూబ్ (అలైహిస్సలాం) ఆదేశంపై యూసుఫ్ సోదరులు కూడా తమ ఇళ్లల్లో ఉన్న సొమ్మును తీసుకుని రాజధానిలోనికి ప్రవేశించారు. వారిని చూడగానే వారు తమ సోదరులన్న సంగతిని యూసుఫ్ (అ) గ్రహించారు. కాని ఆ అభాగ్య సోదరులకు తెలియదు - కొన్నేండ్ల క్రితం తాము తమ స్వహస్తాలతో బావిలో పడవేసిన సహోదరుడు యూసుఫ్ ఈ మహామనీషి అని!

59 వారి సామానును సిద్ధం చేయించిన తరువాత, “(మరోసారి మీరు నా వద్దకు వచ్చినప్పుడు), మీ తండ్రికి జన్మించిన మీ (సవతి) సోదరుణ్ణి కూడా తీసుకురండి. నేనెలా పూర్తిగా కొలిచి ఇస్తున్నానో, ఎంత చక్కగా అతిథి మర్యాద చేస్తున్నానో మీరు చూడటం లేదా!” అని అన్నాడు.⁹⁰

60 “మీరు గనక అతన్ని తీసుకురాని పక్షంలో నా తరపున మీకు (ధాన్యం) కొలిచి ఇవ్వటం జరగదు. అసలు మీరు నా దరిదాపులకు కూడా రాకూడదు”⁹¹ (అని వారికి చెప్పాడు).

61 “సరే! అతని తండ్రి అతనిని పంపటానికి సమ్మతించేలా మేము ప్రయత్నం చేస్తాము. మేము అలా తప్పకుండా చేస్తాము”⁹² అని వారు సమాధాన మిచ్చారు.

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُنُونِي بِأَنْ لَكُمْ مِنْ أَجْنِحِكُمْ ۖ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوَفِّي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٥٩﴾

﴿٥٩﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِي

﴿٦٠﴾ قَالَ أَسْأَلُكَ وَأَدْعُكَ ۖ أَهِيَ الْوَالِدُ الْفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾

90. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) తన పుట్టుపూర్వోత్తరాల గురించి వారికి చెప్పకుండా, వారి సంగతులన్నింటినీ వారినుంచి రాబట్టారు. వారు తమ వంశపరంపరను గురించి, కుటుంబ పరిస్థితుల గురించి పూర్తి సమాచారం అందించారు. తాము పదిమంది సోదరులం ఒకే తల్లిబిడ్డలమనీ, మరో ఇద్దరు సవతి సోదరులు కూడా ఉన్నారనీ, వారిలో ఒకతను అడవిలో తోడేలు వాతన పడ్డాడని చెప్పారు. సవతి సోదరుడైన బిన్యామీన్ ను తమ పితామహుడు తన వెంటే ఉంచుకున్నారని, అతన్ని తమ వెంట పంపించలేదని కూడా చెప్పారు. తన తమ్ముణ్ణి చూడాలన్న కుతూహలం యూసుఫ్ లో జనించింది. మరోసారి వచ్చేటప్పుడు అతన్ని కూడా వెంటబెట్టుకు రావాలని తాకీదు చేశారు.

91. ఆ సోదరుణ్ణి (బిన్యామీన్ ను) కూడా పిలుచుకు రాకపోతే ధాన్యం గీన్యం లభించదని హెచ్చరించారు. అలా గట్టిగా చెబితే ఎలాగైనా తన తమ్ముణ్ణి తీసుకువస్తారన్న ఉద్దేశంతో హజ్రత్ యూసుఫ్ చాలా ఖచ్చితంగా మాట్లాడారు.

92. అంటే అతన్ని పంపమని మేము మా నాన్నగారిని శతవిధాలా నచ్చజెప్పుతాము. మా ప్రయత్నంలో మేము సఫలీకృతులవుతామన్న నమ్మకం మాకుంది అని వారు హామీ ఇచ్చారు.

62 “వారి మూలధనాన్ని (డబ్బును) వారి మూటలలోనే ఉంచండి. ⁹³ వారు తమ ఇంటివారల వద్దకు పోయినప్పుడు, తమ మూలధనాన్ని గుర్తించి బహుశా తిరిగి వస్తారు” అని యూసుఫ్ తన సేవకులకు ⁹⁴ ఆజ్ఞాపిస్తూ చెప్పాడు.

63 వారు తిరిగి తమ తండ్రి వద్దకు వచ్చినప్పుడు, “నాన్నా! ఇక మీదట మనకు ధాన్యం కొలవటంపై ఆంక్ష విధించబడింది. ⁹⁵ కాబట్టి మేము కొలపాత్ర నిండా ధాన్యం తీసుకురావటానికి మీరు మా తమ్ముణ్ణి మా వెంట పంపండి. అతన్ని రక్షించే బాధ్యత మాది” అని విన్నవించుకున్నారు.

64 “లోగడ ఇతని సోదరుని విషయంలో నేను మిమ్మల్ని నమ్మినట్లుగానే ఇతని విషయంలో కూడా నమ్మమంటున్నారని కదూ! ⁹⁶ అల్లాహ్‌యే అత్యుత్తమ రక్షకుడు.

وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِصَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٩٣﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا نَتَكَلَّمُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩٤﴾

قَالَ هَلْ آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا آمَنَ تَكُمُ عَلَىٰ أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٥﴾

93. “మూలధనం” అంటే ఆహార ధాన్యాలను కొనుగోలు చేయడానికి ఆ అన్నదమ్ములంతా కలిసి తెచ్చుకున్న సొమ్ము అన్నమాట! వారి సొమ్ములను గుట్టుచప్పుడు కాకుండా వారి మూటా ముల్లెల్లో పెట్టేయటంలోని మర్మం ఏమిటంటే, మరోసారి వారు ఆహారధాన్యాల కోసం రావాలంటే ఇంట్లో డబ్బు ఉండాలి. డబ్బు లేకపోతే రాక పోవచ్చు, వచ్చినా చాలా ఆలస్యంగా రావచ్చు. అందుకే వారి డబ్బును వారి సొమానులో సర్దిపెట్టమని ఆదేశించారు.

94. మూలంలోని ‘ఫిత్‌యాన్’ (యువకులు) అనే పదానికి రాజదర్బారులో పనిచేసే సేవకులు, బానిసలు అని భావం.

95. దీని భావం ఏమిటంటే ఇకనుంచి బిన్‌యామీన్ వస్తేగాని మాకు ధాన్యం లభించదు. కాబట్టి అతన్ని మా వెంట తప్పకుండా పంపండి. ఇదివరకు యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) విషయంలో అలసత్వం కనబరిచామన్న ఉద్దేశంతో మీరు బిన్‌యామీన్‌ను పంపరేమో! ఒకవేళ అతన్ని గనక మావెంట పంపకపోతే మనమంతా ఇక్కట్లపాలు కావలసి

ఆయనే కరుణించే వారందరిలోకీ గొప్ప కరుణాకరుడు”⁹⁷ అని (యాఖూబ్) పలికాడు.

65 వారు తమ సొమాను విప్పినప్పుడు, తమ సొమ్ము తమకు వాపసు చేయబడిన సంగతి తెలుసుకున్నారు. “నాన్నగారూ! మనకు ఇంకేం కావాలి?!”⁹⁸ చూడండి, మన సొమ్ము కూడా మనకు వాపసు చేయబడింది. మళ్ళీ వెళ్ళి మన కుటుంబం కోసం ఆహారపదార్థాలను తెచ్చుకుంటాం. మా తమ్ముణ్ణి కూడా జాగ్రత్తగా కనిపెట్టుకుని ఉంటాం. ఒక ఒంటె మోయగలిగేంత ధాన్యాన్ని అదనంగా తెచ్చుకుంటాం.⁹⁹ ఈ పాటి కొలత (అదనపు ధాన్యప్రాప్తి) చాలా తేలిక”¹⁰⁰ అని ప్రాధేయపడ్డారు.

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ زِدَّتْ إِلَيْهِمْ
قَالَوَا يَا أَبَانَا مَا نَبُغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رَدَّتْ إِلَيْنَا وَنَبُغِي
أَهْلَانَا وَنَحْفَظُ أَخَانَنَا وَنَزِدُّكَ ذِكْرًا كَيْلَ يُبَيِّرَ

వస్తుంది. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. మేము మా సోదరుణ్ణి జాగ్రత్తగా చూసుకుంటాం.

96. మీ మాటలను ఎలా నమ్మేది? ఇదివరకు యూసుఫ్‌ను తీసుకెళ్ళినప్పుడు కూడా మీరు చాలా ‘కబుర్లు’ చెప్పారు. అతన్ని రక్షించలేని వారు ఇతన్ని మాత్రం ఎలా రక్షిస్తారు? అన్నది యాఖూబు మాటల్లోని భావం.
97. అయినప్పటికీ తీవ్రమయిన ఆహారవస్తువుల కొరత మూలంగా బిన్‌యామీన్‌ను వారి వెంట పంపడానికి అంగీకరించక తప్పలేదు. అల్లాహ్‌పై భారం మోపి అన్యమనస్కంగానే అంగీకారాన్ని వ్యక్తపరిచారు ఆ సహనశీలి.
98. అంటే - రాజుగారు మాకు అతిథి మర్యాద చేశాడు, ధాన్యం ఇచ్చాడు, మేమిచ్చిన దబ్బును కూడా మాకు తిరిగి ఇచ్చేశాడు - మనకు ఇంకేం కావాలి?
99. అంటే ఒక్కో వ్యక్తికి ఒక్కో ఒంటె మోయగలిగేంత ధాన్యం ఇవ్వబడుతోంది. మీరు బిన్‌యామీన్‌ను కూడా పంపితే అదనంగా మరో ఒంటె మోయగలిగేంత ధాన్యం లభిస్తుంది.
100. ఒక ఒంటె మోయగలిగినంత ధాన్యం ఇవ్వటం రాజుకు కష్టమేమీ కాదు అన్నది దీని భావం. లేక ఇప్పుడు మేము తెచ్చుకున్న ధాన్యం కొద్దిపాటిదే. బిన్‌యామీన్

66 “మీరతన్ని తిరిగి నా దగ్గరకు చేరుస్తామని దేవుని సాక్షిగా మాటిస్తే తప్ప, నేనతన్ని మీ వెంట పంపించను. ఒకవేళ మీరంతా నిర్బంధించబడితే అది వేరే విషయం”¹⁰¹ అని యాఖూబ్ (అలైహి స్సలాం) పలికాడు. అప్పుడు వారంతా ఆ మేరకు అతనికి మాటిచ్చారు. “మనం ఆడిన మాటలను అల్లాహ్ గమనిస్తూనే ఉన్నాడ”ని యాఖూబ్ అన్నాడు.

67 ఇంకా (యాఖూబ్) ఇలా ఉపదేశించాడు : “నా కుమారులారా! మీరంతా ఒకే ద్వారం గుండా (నగరం లోనికి) ప్రవేశించకండి.¹⁰² వేర్వేరు ద్వారాల గుండా వెళ్ళండి. అల్లాహ్ తరపున మీపై విధించబడే ఏ విషయం నుంచి కూడా నేను మిమ్మల్ని తప్పించలేను. ఆయన ఆజ్ఞ మాత్రమే చెల్లుబాటువుతుంది.¹⁰³ నేను పూర్తిగా ఆయన్నే నమ్ముకున్నాను. నమ్ముకునే వారంతా ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి.”

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِي مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَبَكُمْ فَلَمَّا اتَّوَفَّاهُمْ يَوْئَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾

وَقَالَ يَبْنَئِي لَأَتَدَخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾

కూడా మాకు తోడుగా ఉంటే మరింత ధాన్యం తెచ్చుకోవచ్చు. ఆ విధంగా మన అవసరాలు తీరుతాయి అన్నది కూడా వారి పలుకుల ఉద్దేశం కావచ్చు.

101. మీరేదైనా సామూహిక ఆపదలో చిక్కుకోవటమో లేక పట్టుబడటమో లేక హత్యకు గురికావటమో జరిగితే తప్ప బిన్ యామీన్ విషయంలో మాట తప్పకూడదు అని గట్టిగా తాకీదు చేశారు. ఆ మేరకు వారిచేత ప్రమాణం కూడా చేయించుకున్నారు.

102. ఆ 11మంది సోదరులంతా కలసి ఈజిప్టుకు బయలుదేరినప్పుడు కన్నకొడుకులకు తండ్రి చేసిన హితబోధ ఇది. వారంతా ఒకేతండ్రి బిడ్డలు, రంగు రూపు ఇంచుమించు ఒక్కటే. ఒకే సమయంలో ఒకే మార్గం గుండా పోతుంటే జనులు చూసి ఆశ్చర్య పోతారు. అసూయ చెందుతారు. దాంతో దిష్టి తగలవచ్చు. అందుకే వారిని చెడు చూపునుంచి రక్షించడానికి తండ్రి ఈ విధంగా సలహా యిచ్చారు. “దిష్టి తగలటం సత్యం” అని హదీసు ద్వారా కూడా రూఢీ అవుతోంది (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుత్తిబ్; యూసుఫ్ 12: 66)

68 తమ తండ్రి ఆజ్ఞాపించిన మార్గాల ద్వారానే వారు (నగరంలోకి) ప్రవేశించారు. అల్లాహ్ నిర్దారించిన దాని నుండి యాఖూబ్ సుతరామూ వారిని తప్పించలేడు. కాకపోతే మనసులో జనించిన ఒక విషయాన్ని వెలిబుచ్చాడంటే. ¹⁰⁴ నిస్సందేహంగా అతను మేము నేర్చిన విద్య వల్ల జ్ఞాని అయినవాడు. కాని చాలామందికి తెలియదు. ¹⁰⁵

69 వారంతా యూసుఫ్ వద్దకు వెళ్ళినప్పుడు, అతను తన సోదరుణ్ణి (వేరుగా) తన దగ్గర కూర్చోబెట్టుకుని, “నేను నీ అన్నను (యూసుఫ్ను). కాబట్టి వీళ్ళ దుశ్చేష్టలపై నువ్వు బాధపడకు” ¹⁰⁶ అని ఓదార్చాడు.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغَيِّبُ عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسٍ يَعْغُوبُ فَضَمَّهَا وَوَاتَّأَنَّا لَوْلَا عَلِمْنَا مَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٦﴾

సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుస్సలామ్). దిష్టినుంచి కాపాడుకునే వేడుకోలు వచనాలను కూడా మహాప్రవక్త (స) తన అనుచర సమాజానికి నేర్పారు. ఉదాహరణకు: మీకేదైనా వస్తువు నచ్చితే “**బారకల్లాహు**” అనండి అని ఆయన ఉపదేశించారు (ముఅత్తా ఇమామ్ మాలిక్). ఎవరి దిష్టి తగిలిందో వారితో, ‘స్నానం చేసి ఆ నీటిని దిష్టి తగిలిన వారి శరీరంపై పోయమ’ని చెప్పాలి. అలాగే “**మాషా అల్లాహు లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహి**” (అల్లాహ్ కోరినదే జరుగుతుంది. అల్లాహ్ తప్ప ఇంకొకరి శక్తి ఎందుకూ పనికిరాదు) అన్న ఖుర్ఆన్ వాక్యాన్ని కూడా పలకవచ్చు (అల్ కహఫ్ - 39). అదేవిధంగా దిష్టి తగిలిన వారి ముందు ‘ఖుల్ అవుజు బిరబ్బీల్ ఫలఖ్’, ‘ఖుల్ అవుజు బిరబ్బీన్నాస్’ సూరాలు కూడా పఠించి, ఊదాలి (జామె తిర్మిజీ).

103. అంటే ఇవన్నీ మనిషి తన వంతు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు మాత్రమే. వాస్తవానికి దేవుని విధివ్రాతలో ఎలాంటి మార్పు ఉండదు. ఆయన నిర్ణయించినదే ఈ లోకంలో చెల్లుతుంది.

104. అంటే ఆయన చెప్పినంతమాత్రాన అల్లాహ్ చేయదలచుకున్నది చేయకుండా ఉండదు. అయితే తన మనసులో వచ్చిన ఒక మాటను హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలైహిస్సలాం) తనయులకు చెప్పి తన వంతు బాధ్యతను నెరవేర్చారంటే.

70 ఆ తరువాత వారి సామగ్రిని వారికిచ్చే ఏర్పాటు చేసి, తన (సొంత) సోదరుని సామానులో మాత్రం మంచినీరు త్రాగే ఒక గిన్నెను ఉంచాడు. ¹⁰⁷ తరువాత పిలుపు ఇచ్చేవాడొకడు, “ఓ బిడారు జనులారా! ¹⁰⁸ మీరే ఈ దొంగతనం చేశారు” ¹⁰⁹ అని ఎలుగెత్తి మరీ చెప్పాడు.

فَلَمَّا أَجْتَهُمْ بِهَاهُمْ جَعَلَ التِّقَايَةَ فِي رَحْلِ
أَجْبِهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَتَاهَا أَلْمِئَةُ السَّرِقُونَ

105. ఆయన (యాఖూబ్) అలా అన్నాడంటే దేవుని సూచనానుసారమే అన్నాడు. మనిషి తీసుకునే ముందు జాగ్రత్త చర్య ఏదీ దేవుని విధివ్రాతను మార్చజాలదు. కాకపోతే దేవుడు నేర్పిన విద్య వెలుగులో దైవప్రవక్త (అలైహిస్సలాం) ఉపాయం సూచించారు. చాలామందికి ఈ విషయం తెలియదు.

106. కొంతమంది వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం ఇద్దరేసి వ్యక్తులకు ఒక్కో గది చొప్పున విడిది కోసం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆ విధంగా ఐదు గదులలో పదిమంది అన్నదమ్ములు సర్దుకోగా బిన్ యామీన్ ఒంటరిగా మిగిలిపోయాడు. అప్పుడు హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) అతనికి ఒక గదిని ప్రత్యేకంగా కేటాయించి, ఏకాంతంలో అన్ని విషయాలూ అతనితో చర్చించారు. తన సోదరులు తనతో చేసిన వ్యవహారం గురించి వివరంగా చెప్పారు. జరిగిన దానిపై బాధపడవద్దని అతనికి నచ్చజెప్పారు. బిన్ యామీన్ ఆందోళన చెందకుండా ఉండటానికి తనతో అక్కడే ఉంచుకోవటానికి ముందుగా వేసిన పథకం గురించి కూడా ఆ సందర్భంగా అతనికి చెప్పారని మరి కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు అభిప్రాయపడ్డారు (ఇబ్నె కసీర్).

107. నీరు త్రాగే ఆ పాత్ర (లేక గిన్నె) బంగారు లేదా వెండితో చేయబడినదనీ, దానితో ధాన్యం కూడా కొలిచే వారని ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతలు భావిస్తున్నారు. ఈ పాత్రను గుట్టుచప్పుడు కాకుండా బిన్ యామీన్ సామానులో పెట్టించటం జరిగింది.

108. ఆయతులో ‘అల్ ఈర్’ అనబడింది. ధాన్యం మోసే ఒంటెలను, గాడిదలను, కంచర గాడిదలను ‘అల్ ఈర్’గా వ్యవహరిస్తారు. ఈ ఆయతులో ‘అయ్యతుహల్ ఈర్’ అనబడింది. అంటే సామగ్రిని తీసుకుపోతున్న ఓ బిడారు జనులారా! అని అర్థం వస్తుంది.

109. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ముందుగా వేసుకున్న పథకం ప్రకారం బిడారు జనులను వాకబు చేస్తున్నారని పిలుపు ఇచ్చే రాజభటునికి తెలియదు మరి! అందుకే “మీరు దొంగలు” అని రకీమని చెప్పేశాడు. అంటే రాజుగారి సమ్మతం లేకుండానే ఆ ఖరీదైన పాత్ర మీ సామానులోకి ఎలా వచ్చి చేరింది? అన్నది అతని మాటలోని ఉద్దేశం.

71 వాళ్ళు వారి వైపుకు తిరిగి, “మీదే వస్తువు పోయిందీ?” అని అడిగారు.

72 “రాజు గారి గిన్నెపోయింది. దాన్ని తెచ్చిన వారికి ఒక ఒంటె బరువు ధాన్యం లభిస్తుంది. ఆ బాధ్యత నాది”¹¹⁰ అని చెప్పాడు.

73 “అల్లాహ్ తోడు! మేము రాజ్యంలో అరాచకాన్ని సృష్టించటానికి రాలేదు, మేము దొంగలం అంతకన్నా కాము.¹¹¹ ఈ సంగతి మీకూ బాగా తెలుసు” అని వారు సమాధానమిచ్చారు.

74 “అలాగా. మరి మీ మాట అబద్ధమని తేలితే (దొంగిలించిన) అతనికి ఏ శిక్ష విధించాలి?”¹¹² అని వారు (రాజభటులు) ప్రశ్నించారు.

75 “ఎవరి సామానులో అది దొరుకు తుందో శిక్షగా అతనే (బానిసగా) ఉంచుకో బడాలి.¹¹³ మేము అలాంటి దుర్మార్గులకు విధించే శిక్ష ఇదే”¹¹⁴ అని వారు బదు లిచ్చారు.

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا نَفَقْتُمْ وَنَ ۝۱۰

قَالُوا نَفَقْتُمْ صَوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَن جَاءَ بِهِ حِمْلُ

بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۝۱۱

قَالُوا تَاللَّهِ تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتُمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا

كُنَّا سَرِقِينَ ۝۱۲

قَالُوا قَبَلْنَا جَزَاءَهُمْ أَنْ كُنْتُمْ كَذِبِينَ ۝۱۳

قَالُوا جَزَاءُهُ مَنْ وَجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُ كَذِبِكَ

نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۝۱۴

110. అంటే సామాను చెక్ చేయకముందే ఆ పాత్రను తెచ్చి ఇచ్చిన వారికి బహుమానం లభిస్తుంది. లేదా ఒక ఒంటె మోయగలిగేంత ధాన్యం ఇవ్వబడుతుంది అని ఇందుమూలంగా నేను మీకు హామీ ఇస్తున్నాను అని ఆ రాజభటుడు చెప్పాడు.

111. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి వ్యూహరచన గురించి సోదరులకు తెలీదాయె. అందుకే వారు దేవునిపై ఒట్టేసి మరీ చెప్పారు - ఆ దొంగతనానికి తాము పాల్పడ లేదని! తాము రాజ్యంలో అరాచకాన్ని సృష్టించటానికి రాలేదని కూడా చెప్పారు.

112. ఒకవేళ మీ సామానులో రాజుగారి పాత్ర దొరికితే ఏం చేయమంటారు?

113. తమ పితామహుని (యాఖూబ్) షరీయతు (శాసనాంగం) ప్రకారం వారు ‘శిక్ష’ ను గురించి వివరించారు. దాని ప్రకారం దొంగతనం చేసిన వ్యక్తిని కొంత కాలం కోసం, దొంగిలించబడిన వస్తువు యజమానులకు అప్పగించేవారు.

114. ఇవి కూడా యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) సోదరులు పలికిన మాటలే. మరి కొంతమంది

76 అప్పుడు యూసుఫ్ తన తమ్ముని సామానును సోదా చేసేముందు వాళ్ళ సామానును సోదా చేశాడు. ఆ తరువాత ఆ పాత్రను తన తమ్ముని సంచిలో నుంచి తీశాడు. ¹¹⁵ ఈ విధంగా మేము యూసుఫ్ కోసం ఉపాయం సూచించాము. ¹¹⁶ ఎందుకంటే అల్లాహ్ తలిస్తే తప్ప - అక్కడి రాజు ధర్మం (రాజ్య శాసనం) ప్రకారం అతను తన తమ్ముణ్ణి తనతో ఆపుకోలేదు. ¹¹⁷ మేము కోరినవారి అంతస్తులను పెంచుతాము. ¹¹⁸ ప్రతి జ్ఞానినీ మించిన జ్ఞాని ఒకడున్నాడు. ¹¹⁹

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن تَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿١١٩﴾

అభిప్రాయం ప్రకారం ఇవి యూసుఫ్ సహచరుల పలుకులు. 'మేము కూడా దుర్మార్గులను ఇలాగే శిక్షిస్తాము' అని వారు చెప్పారు. అయితే 'రాజుగారి చట్టం ప్రకారం ఆయన తన సోదరుణ్ణి అక్కడ ఆపి ఉంచలేకపోయేవారు' అన్న తరువాతి ఆయతును బట్టి ఈ రెండవ అభిప్రాయం పొసగదు.

115. తాను ముందుగా వేసిన పథకం ప్రకారం ఇదంతా చేస్తున్నానన్న అనుమానం రాకుండా ఉండటానికి ముందు సవతి సోదరుల సామానును వెతికిన తరువాత, ఆఖరిలో బిన్ యామీన్ సంచిని వెతికారు హజ్రత్ యూసుఫ్.
116. అంటే మేము 'వహీ' ద్వారా ఈ ఉపాయాన్ని యూసుఫ్ కు సూచించామని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. దీనిద్వారా తెలిసేదేమంటే ఏదయినా మంచి ఉద్దేశ్యం కోసం ఇటువంటి వ్యూహం పన్నవచ్చు. పైకి అది 'ఎత్తుగడ'లా అగుపించినా ఫర్వాలేదు. అయితే దానికోసం అవలంబించే పద్ధతి మాత్రం షరీఅతు మూలాలకు విరుద్ధంగా పోకూడదు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).
117. అంటే ఆనాడు ఈజిప్టులో చెలామణిలో ఉన్న రాజ్య శాసనం ప్రకారం యూసుఫ్ తన సొంత సోదరుడైన బిన్ యామీన్ ను ఆపుకోవటం సాధ్యం కాదు. అందుకే ఇలాంటి పనిచేసిన వాడికి ఏం చేయాలో మీరే చెప్పండి? అని వారినే ప్రశ్నించారు.
118. అంటే యూసుఫ్ ను ప్రత్యేకంగా దయదలచి అత్యున్నత శిఖరాలకు చేర్చినట్లే అల్లాహ్ తాను కోరిన వారి శ్రేణులను పెంచుతూ ఉంటాడు.
119. ప్రతి జ్ఞానినీ మించిన జ్ఞాని ఇంకొకడుంటాడు. అందుచేత ఎంతటి విద్వాంసుడు

77 వాళ్ళు ఇలా అన్నారు : “ఇతను దొంగతనం చేశాడంటే (అశ్చర్యం చెందన వసరం లేదు), ఇంతకుముందు ఇతని అన్న కూడా దొంగతనం చేసి ఉన్నాడు.”¹²⁰ వారి ఈ మాటను యూసుఫ్ లోలోపలే దిగమ్రుంగాడు. తన మనో భావాన్ని వారి ముందు ఏ మాత్రం బయటపెట్టకుండానే, “మీరు ఇంతటి నీచ స్థితికి దిగజారారు!¹²¹ మీరు కల్పించి చెప్పే విషయాలు అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు” అని (లోలోస) అనుకున్నాడు.

78 అప్పుడు వారు, “ఓ అజీజ్!¹²² (ఓ ఈజిప్టు అధినేతా!) ఇతని తండ్రి మరీ ముసలివాడు. మీరు ఇతనికి బదులుగా మాలో ఎవరినయినా సరే తీసేసుకోండి (ఇతన్ని మాత్రం విడిచిపెట్టండి). మీరు మాకు పుణ్యాత్మునిలా కనబడు తున్నారు”¹²³ అని విన్నవించుకున్నారు.

قَالُوا إِنَّ يَسْرُقَ فَفَدُّ سَرَقًا لَّأَنَّهُ مِنْ قَبْلُ قَسْرَهَا
يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبَيِّدْهَا لَهُمْ قَالَ أَلَمْ أَتَسْوَأَكُمْ أَنَّ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ۝

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ
أَحَدًا مِمَّا مَكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۝

అయినాసరే తనే ఈ లోకంలో అందరికన్నా గొప్ప విద్వాంసుణ్ణి అని తలపోయ కూడదు. అలాగే ప్రతి జ్ఞానిపై సర్వజ్ఞాని అయిన అల్లాహ్ ఉన్నాడు అని మరీ కొంతమంది వ్యాఖ్యానించారు.

120. తమ నిర్దోషిత్వాన్ని, అమాయకత్వాన్ని చాటుకోవటానికి వారు చెప్పిన మాటలివి! ఎందుకంటే యూసుఫ్, బిన్ యామీన్ లు ఎలాగూ వారి సొంత సోదరులు కారు - సవతి సోదరులు మాత్రమే. అందుకే వారు తమను అత్యంత నీతిమంతులుగా చిత్రించుకుని, సవతి సోదరుల గుణగణాలను వక్రీకరించి చెప్పారు.

121. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి ఈ మాటల్ని బట్టి, వాళ్లు యూసుఫ్ పై దొంగతనపు అబద్ధాన్ని అంటగట్టడంలో అత్యంత హేయంగా ప్రవర్తించారని అర్థమవుతోంది.

122. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ను వారు ‘అజీజ్’ (ఈజిప్టు అధికారి) అని సంబోధించటానికి కారణం ఏమిటంటే ఆ సమయంలో కీలకమైన అధికారాలన్నీ ఆయన చేతిలోనే ఉన్నాయి. రాజుగారు అలంకార ప్రాయంగా మాత్రమే ఉండేవాడు.

123. తండ్రి ఎలాగూ ముసలివాడే. కాని వారి మనసులో ఉన్న అసలు ఉద్దేశం ఏమిటంటే;

79 “అల్లాహ్ శరణు! ఎవరి దగ్గర మా వస్తువు దొరికిందో అతన్ని వదిలేసి మరొకరిని ఎలా పట్టుకోగలం? అలా గనక చేస్తే మేము ముమ్మాటికీ అన్యాయస్థులం అవుతాము”¹²⁴ అని యూసుఫ్ చెప్పాడు.

80 వాళ్ళు అతని విషయంలో నిరాశ చెంది, ఏకాంతంలో కూర్చుని పరస్పరం సంప్రతించుకోసాగారు.¹²⁵ వారిలో అందరికన్నా పెద్దవాడు ఇలా అన్నాడు : “అల్లాహ్ పేరుమీద మీచేత ప్రమాణం చేయించి మీతండ్రి మీనుంచి మాట తీసుకున్న సంగతి మీకు తెలియదా? ఇంతకుముందు మీరు యూసుఫ్ విషయంలో కూడా తప్పు చేసి ఉన్నారు. కాబట్టి! నాన్నగారు స్వయంగా నాకు అనుమతి ఇవ్వనంతవరకూ¹²⁶ లేదా

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ الْإِٰمَنُ وَجَدْنَا مُتَاعًا عِنْدَهُ
إِٔتَاآءًا ظَلِيمُونَ ﴿١٢٤﴾

فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا ۗ قَالَ كَبِيرُهُمْ
أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاءَكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ
اللَّهِ وَمِنْ قَبْلِ مَا قَرَّرْتُمْ فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ

ఒకప్పుడు తాము యూసుఫ్ విషయంలో ఘోర పాపానికి పాల్పడ్డారు. చరిత్ర పునరావృతమయ్యేలా ఉంది. ఈసారి గనక తాము బిన్యామీన్ లేకుండా తండ్రి దగ్గరికి వెళ్ళితే అంతకన్నా నామోషీ ఇంకొకటి ఉండదు. యూసుఫ్ లాగే బిన్ యామీన్ ను కూడా నాకు దక్కకుండా చేశారా! అని తండ్రి విలపిస్తాడు. అందుకే వారు, అప్పటివరకూ యూసుఫ్ తమకు చేసిన ఉపకారాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈసారి మరో ఉపకారం చెయ్యమని ప్రాధేయపడ్డారు. ఆయన్ని మనసున్న మంచి మనిషిగా పేర్కొన్నారు.

124. ‘బిన్యామీన్’ ను తన వెంట ఉంచుకోవటం యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ప్రధాన లక్ష్యం. అందుచేత ఆయన వారి ప్రతిపాదనను నిర్ద్వంద్వంగా త్రోసిపుచ్చారు.

125. ఎందుకంటే తమ సవతి సోదరుడైన బిన్యామీన్ ను వదలివెళ్ళటం అనేది ఇప్పుడు వారికి చిక్కలో పడవేసే విషయమే. ఇప్పుడు తమ తండ్రికి మొహం చూపెట్టే అర్హత కూడా వారికి లేదు. అందుకే పరస్పరం సంప్రతించుకోసాగారు.

126. పెద్ద కొడుకు మరీ డీలా పడిపోయాడు. తండ్రి సమక్షంలో వచ్చి నిలబడే నైతిక ధైర్యం అతనికి లేకుండాపోయింది. అందుకే నిజానిజాలను విచారించి, తన తప్పు ఏమీలేదని తండ్రి నిర్ధారించుకునేదాకా ఇంటికి రాకూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు.

అల్లాహ్‌యే నా వ్యవహారంలో ఏదో ఒక తీర్పు చేయనంతవరకూ నేను ఈ భూభాగం నుంచి కదలను. ఆయన తీర్పు చేసే వారందరిలోకెల్లా ఉత్తముడు.”¹²⁷

81 “మీరంతా నాన్నగారి దగ్గరకు తిరిగి వెళ్ళి ఇలా చెప్పండి: ‘నాన్నగారూ! మీ కుమారుడు దొంగతనం చేశాడు. మేము మాకు తెలిసినదాని గురించి మాత్రమే సాక్ష్యం ఇచ్చాము.¹²⁸ అగోచర విషయాలను మేము కాపాడేవారము కాము!¹²⁹

82 కావాలంటే మేము విడిచిచేసిన పట్టణ వాసులను, తిరుగు ప్రయాణంలో మేము ఎవరితోపాటు తిరిగి వచ్చామో ఆ బిడారు జనులను కూడా అడిగి తెలుసుకోండి. మేము నిజం చెబుతున్నాము.”¹³⁰

الرَّضَىٰ حَتَّىٰ يَأْتِيَ إِلَىٰ أَبِي أَوْحِيكُمْ اللَّهُ ۗ وَهُوَ
خَيْرُ الْحَكِيمِينَ ﴿٥١﴾

ارْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَعُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقٌ
وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ
حَافِظِينَ ﴿٥٢﴾

وَسَأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا
فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٥٣﴾

127. “అల్లాహ్‌యే ఏదో ఒక తీర్పు చేయనంతవరకూ...” అన్న మాటల్లోని ఆంతర్యం ఏమిటంటే ఈజిప్టు పాలకుడు బిన్‌యామీన్‌ను వదలనంత వరకూ లేదా తన ఖడ్గబలంతో విజృంభించి తన తమ్ముణ్ణి విడిపించుకునిపోయే శక్తిని దేవుడు తనకు ఇవ్వనంతవరకూ ఇంటికి రాను గాక రాను.

128. అంటే - నాన్నా! బిన్‌యామీన్‌ను సురక్షితంగా మా వెంట తీసుకువస్తామని మేము మీకు మాట ఇచ్చిన సంగతి నిజమే. మాకు తెలిసినంతవరకు మేము ఈ మేరకు మాటిచ్చాము. కాని ఆ తరువాత ఇలా జరుగుతుందని మాకేం తెలుసు? గత్యంతరం లేని స్థితిలో మేము బిన్‌యామీన్‌ను వదలి రావలసి వచ్చింది. ఈ మాటలకు మరో భావం ఇది : దొంగతనం చేసిన వాడికి విధించే శిక్ష ఏమిటి? అని అడిగితే మాకు తెలిసిన శిక్షను గురించి మేము చెప్పాము. కాని ఆ శిక్ష మా తమ్మునికే పడుతుందని మేము ఊహించనయినా లేదు. శిక్షకు సంబంధించి మేము చేసిన ప్రతిపాదనలో ఎలాంటి దురుద్దేశమూ లేదు. అయితే సామాను వెతికేసరికి ఆ దొంగ బిన్‌యామీనే నని తేలింది. ఇందులో మా దోషం ఏముంది చెప్పండి?! అని వాళ్ళు చెప్పదలిచారు.

129. అంటే భవిష్యత్తులో సంభవించబోయే పరిణామాలు మా పట్ల ఇలా విపత్కరంగా ఉంటాయని ఊహించలేదు.

130. ‘పట్టణం’ (అల్ ఖర్‌యా) అంటే తాము ధాన్యం కొనుగోలు చేయడానికి వెళ్ళిన

83 “కానే కాదు. ఇది మీ స్వీయ కల్పన మాత్రమే.¹³¹ సరే, ఇప్పుడు ఓర్పు వహించడమే మంచిది. బహుశా అల్లాహ్ వారందరినీ త్వరలోనే నా దగ్గరకు చేర్చ వచ్చు!¹³² నిశ్చయంగా ఆయన సర్వం తెలిసినవాడు, వివేచనాపరుడూను” అని (యాఖూబ్) చెప్పాడు.

84 మరి వారందరి వైపు నుంచి ముఖం త్రిప్పుకుని, (అవేదనతో) “అహ్! యూసుఫ్”¹³³ అన్నాడు. దుఃఖంతో ఆయన కళ్లు తెల్లగా పాలిపోయాయి.¹³⁴ బాధను లోలోపలే అణచిపెట్టుకునేవాడు.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً فَاصْبِرْ جَبِلاً
عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِرِجْءٍ جَبِيلًا إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾

وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَى عَلَى يُوسُفَ وَإِصْبَتْ
عَيْنُهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَرِيمٌ ﴿٨٤﴾

ఈజిప్టు అని భావం. ‘బిడారు వారు’ (ఈర్) అంటే ప్రయాణంలో తమతో కలసి వచ్చిన జనులు అని అర్థం. మేము ఇచ్చే సంజాయిషీపై మీకు ఏమాత్రం అనుమానం ఉన్నా మీరు ఈజిప్టు దేశానికి వెళ్ళి అక్కడివారిని దర్యాప్తు చేసుకోవచ్చు. మేము చెప్పేది పూర్తిగా నిజం. ఇందులో మేము మా తరపున ఎలాంటి హెచ్చుతగ్గులు చేయటం లేదు అని తమ పితామహునికి చెప్పమని అన్న పురమాయించాడు.

131. వాస్తవ స్థితి గురించి హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలైహిస్సలాం) కు తెలీదు. దానికి సంబంధించి దేవుని తరపు నుంచి వహీ కూడా రాలేదు. అందుకే ఆయన ఈ విధంగా స్పందించారు. ఒకప్పుడు యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) విషయంలో వారు కట్టుకథను అల్లినట్టే ఈసారి కూడా మాటను కల్పిస్తున్నారని తలపోశారాయన. బిన్ యామీన్ పట్ల వీళ్లు చేసిన వ్యవహారం ఏమిటి? అన్నది కూడా ఆయనకు ఖచ్చితంగా తెలీదు. అయితే ఒకప్పటి యూసుఫ్ సంఘటనను దృష్టిలో పెట్టుకుని తన కొడుకులను అనుమానించారు. అలాంటి అనుమానం రావటం సహజం కూడా.

132. మరోసారి సహనం పాటించటం తప్ప మార్గాంతరం లేకపోయింది. సహనంతోపాటు ‘అశ’ను కూడా ఆయన వదలుకోలేదు. “వారందరినీ” అంటే 1. యూసుఫ్ను, 2. బిన్ యామీన్ను, 3. మొహం చెల్లక ఇంటికి రాకుండా అక్కడ ఉండిపోయిన పెద్ద కుమారుణ్ణి అని భావం.

133. అంటే ఇప్పుడు బిన్ యామీన్ సంఘటన, ఒకప్పటి యూసుఫ్ ఘటనను కూడా జ్ఞాపకం వచ్చేలా చేసింది. దాంతో ఆయన బాధతో ‘ఓ యూసుఫా!’ అంటూ విలపించారు.

85 కొడుకులు (తమ తండ్రి నుద్దేశించి), “దైవసాక్షి! తమరు అనుక్షణం యూసుఫ్ నే తలచుకుంటూ, కడకు ఆ బాధతోనే కృంగి కృశించిపోయేలా లేదా ప్రాణం విడిచేలా ఉన్నారే!”¹³⁵ అని చెప్పారు.

86 “నేను నా ఆవేదనను, దుఃఖాన్ని గురించి నా దైవానికే ఫిర్యాదు చేసుకుంటున్నాను. అల్లాహ్ తరపున మీకు తెలియని విషయాలు నాకు తెలుసు”¹³⁶ అని దానికి ఆయన బదులిచ్చాడు.

87 “ఒరేయ్ అబ్బాయిలూ! మీరు వెళ్ళి యూసుఫ్ ను గురించీ, అతని సోదరుని గురించీ బాగా దర్యాప్తు చేయండి.¹³⁷ అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకండి. అల్లాహ్ ను తిరస్కరించినవారు మాత్రమే ఆయన కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందుతారు”¹³⁸ అని అన్నాడు.

قَالُوا تَاللّٰهِ تَفْتَأُتَدَّ كُرْيُوسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَصًا
اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ۝۱۵

قَالَ اِنَّمَا اَشْكُوْا بَنِيَّ وَحُزْنِيَّ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۱۶

يٰۤاِبْرٰهِيْمَ اذْبُوْا فَاِنَّ حَسَسُوْا مِنْ يُّوسُفَ وَاٰخِيْهِ وَلَا تَكٰفِرُوْا
مِنْ رَّبِّكَ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَآئِسُ مِنْ رَّبِّهٖ اِلَّا الْقَوْمُ
الْكٰفِرُوْنَ ۝۱۷

134. దుఃఖంతో అదేపనిగా విలపిస్తూ ఉండటం వల్ల నల్లగా ఉండే కనుపాపలు కాస్తా తెల్లగా మారిపోయాయి.

135. తండ్రి ఆవేదనను గమనించిన కొడుకులు చెప్పిన మాటలివి. ఆ మాటల్లో కూడా ఒకింత సానుభూతి, ఆత్మీయతలతోపాటు, అసూయ, ఓర్వలేనితనం కూడా తొంగి చూస్తున్నాయి. సాధారణంగా మనిషి నిరంతరం - ఒక దాని తరువాత ఇంకొకటి - కష్టాలు ఎదురవుతున్నప్పుడు, నిరంతరం మనసుకు గాయాలవు తున్నప్పుడు, ప్రేమలో విఫలమైనప్పుడు ఎంతో కృంగిపోతాడు. పొద్దస్తమానం ‘యూసుఫ్! యూసుఫ్!’ అని తండ్రి కలవరించేసరికి కొడుకుల్లోని అసూయాగ్ని జ్వాల మరోసారి ప్రజ్వలిల్లింది. దాన్ని ఆపుకోలేక వారు ఆ విధంగా మాట్లాడారు. అరబీలో ‘హరజేన్’ (حَرَصًا) అని ఉంది. వృద్ధాప్యం, విపరీతమైన ప్రేమ లేక వరుసగా ఎదురవుతున్న కష్టాల వల్ల మనిషికి కలిగే శారీరక అనారోగ్యాన్నీ లేక బుద్ధిమాంద్యాన్ని ‘హరజున్’ అని అంటారు.

136. బహుశా లోగడ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కన్న కలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆయన

88 తరువాత వారు యూసుఫ్ దగ్గరకు వెళ్ళి, ¹³⁹ “ఓ అజీజీ! (ఈజిప్టు అధినేతా!) మాకూ, మా కుటుంబానికీ గడ్డుకాలం వచ్చింది. ¹⁴⁰ మేము కొద్ది మొత్తాన్ని మాత్రమే తెచ్చాము. కనుక మాకు పూర్తి ధాన్యాన్ని కొలచి ఇవ్వండి. ¹⁴¹ మాకు దానం చెయ్యండి. ¹⁴² అల్లాహ్ దాన ధర్మాలు చేసేవారికి తప్పకుండా మంచి ప్రతిఫలం ఇస్తాడు” అని అభ్యర్థించారు.

89 “అజ్ఞాన స్థితిలో మీరు యూసుఫ్ పట్లా, అతని సోదరుని పట్లా ఎలా వ్యవహరించారో మీకు తెలుసా?” ¹⁴³ అని యూసుఫ్ అడిగాడు.

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا
الضَّرُّ وَجِئْنَا بِيضَاعٍ مُّرْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ
وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ۝

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ
إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ۝

అలా అని ఉంటారు. ఆ కల ఫలించటం తథ్యమనీ, దాని ప్రకారం యూసుఫ్ (అ) బ్రతికే ఉంటారని, ఏదో ఒకనాడు వీళ్ళంతా యూసుఫ్ కు ప్రణమిల్లుతారని, తామంతా ఒకచోట కలుసుకోవటం ఖాయం అని యాఖాబ్ (అలైహిస్సలాం) కు గట్టినమ్మకం ఉండేది.

137. ఆయనకు అంత నమ్మకం ఉండబట్టే యూసుఫ్ ను, అతని తమ్ముణ్ణి వెతకమని కొడుకులకు ఆదేశించారు మరి!

138. “మార్గభ్రష్టులైన వారు మాత్రమే తమ ప్రభువు కారుణ్యం పట్ల నిరాశకు లోనవుతార”ని వేరొకచోట సెలవీయబడింది (అల్ హిజ్ - 56). దీన్నిబట్టి అవగతమయ్యేదేమిటంటే అత్యంత క్లిష్ట పరిస్థితుల్లో సయితం విశ్వాసులు నిగ్రహం కోల్పోకుండా, నిరాశా నిస్పృహలకు లోనుగాకుండా ఉండాలి. దైవకారుణ్యం పట్ల ఆశావహ దృక్పథం కలిగి ఉండాలి.

139. వారు ఈజిప్టుకు వెళ్ళటం ఇది మూడవసారి.

140. అంటే, ధాన్యం కొనుగోలు చేయడానికి మేము తెచ్చిన మూల్యం చాలా తక్కువ.

141. మేము తెచ్చిన అల్ప మొత్తాన్ని చూడకుండా, మాకు పూర్తి ధాన్యం కొలవండి.

142. మేము తెచ్చిన కొద్దిపాటి మొత్తాన్ని స్వీకరించి మాకు దానం చేయండి. మాపట్ల పరోపకార భావంతో మెలగండి అని అర్థం. మరికొంతమంది వ్యాఖ్యాతల దృష్టిలో - “మా తమ్ముడు బిన్ యామీన్ ను విడుదల చేసి మాకు ఉపకారం చేయండి” అని దీనికి భావం.

90 “ఏమిటి, (నిజంగా) నువ్వు యూసుఫు వేనా?!”¹⁴⁴ అని వారు ఆశ్చర్యపోయారు. “అవును. నేను యూసుఫ్ నే. ఇతను (బిన్ యామిన్) నా సోదరుడు. అల్లాహ్ మాపై దయదలిచాడు. అసలు విషయం ఏమిటంటే భయభక్తులతో, సహన స్థయిర్యాలతో మెలిగే సజ్జనుల ప్రతిఫలాన్ని అల్లాహ్ వృధా పోనివ్వడు”¹⁴⁵ అని యూసుఫ్ చెప్పాడు.

91 “దైవసాక్షి! దేవుడు నీకు మాపై ఔన్నత్యాన్ని ప్రసాదించాడు. ముమ్మాటికీ మేమే దోషులం”¹⁴⁶ అని వారంతా చెప్పారు.

قَالُوا إِنَّا تَكَرَّرْنَا بِكَ يَا يُّوسُفُ قَالِ إِنَّا نَبُوءٌ وَهَذَا آخِرُ
قَدَمَ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَشْتَقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ
كَرِيمٌ ۝١٤٥

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ اِشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِنْ كُنَّا
لَخٰطِئِينَ ۝١٤٦

143. అత్యంత దీనంగా దానం చేయమని అర్థించటంతోపాటు (లేదా బిన్ యామిన్ ను విడుదల చేయమని విజ్ఞప్తి చేయటంతో పాటు) తమ తండ్రి వృద్ధాప్యాన్ని కూడా వారు ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించారు. కొడుకు దూరం అవటం వల్ల ఆయనకు కలిగిన వేదనను గురించి కూడా జ్ఞాపకం చేశారు. దాంతో యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గుండె కరిగిపోయింది. తమ సోదరుల దురాగతాలను జ్ఞాపకం చేశారు. వారు అజ్ఞాన స్థితిలో ఆ విధంగా చేశారని కూడా యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) అభిప్రాయ పడ్డారు.
144. యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)ను బాల్యంలో కన్ ఆన్ లోని ఒక లోతైన బావిలో ఎలా పడవేసిందీ ఈజిప్టు పాలకుడు జ్ఞాపకం చేసేసరికి సోదరులందరూ ఉలిక్కిపడ్డారు. పరిశీలనగా చూచి, “నువ్వే యూసుఫువా!” అని ఆశ్చర్యపోతూ అడిగారు.
145. వారి ప్రశ్నకు ‘అవును’ని జవాబివ్వటంతో పాటు దేవుని మహోపకారాలను యూసుఫ్ ఈ సందర్భంగా స్మరించారు. సహనానికి, సదమరవర్తనకు సర్వోన్నత ప్రభువు ఇచ్చే ప్రతిఫలం గొప్పగా ఉంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు. మీరు నన్ను చంపడానికి కుట్రలు పన్నారు. కాని చూడండి! ఆ కృపాశీలుడు నన్ను కాపాడాడు. పైగా ఆయన తన కటాక్షంతో నన్ను కీర్తి శిఖరాలకు చేర్చాడు. ఈజిప్టు రాజ్యాధికారం సయితం నాకు ఇచ్చాడు - అని కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా తన మనోభావాన్ని వెల్లడించారాయన.
146. తమ సోదరుని గౌరవోన్నతులను చూసేసరికి వారికి జ్ఞానోదయం అయింది. సిగ్గుతో కుంచించుకుపోయారు. తాము నిజంగా అపరాధులమని ఒప్పుకున్నారు.

92 అప్పుడు యూసుఫ్, “ఈ రోజు మీపై ఎలాంటి నిందా లేదు.¹⁴⁷ అల్లాహ్ మిమ్ముల్ని క్షమించుగాక! ఆయన కరుణించే వారందరిలోకీ గొప్పగా కరుణించే వాడు.”

93 “నా ఈ చొక్కాను తీసుకెళ్ళి, నా తండ్రి ముఖంపై వేయండి. దాంతో ఆయనకు చూపు తిరిగివస్తుంది.¹⁴⁸ మరి మీ కుటుంబీకులందరినీ నా దగ్గరకు పిలుచు కురండి”¹⁴⁹ అని చెప్పాడు.

94 (ఇక్కడ ఈజిప్టు నుంచి) ఈ బిడారు సెలవు తీసుకోగానే, (అక్కడ కన్ఆన్లో) “నాకు మతి భ్రమించిందని మీరు అనుకోనంటే (ఒక విషయం చెబుతాను) - నాకు యూసుఫ్ సువాసన వస్తోంది”¹⁵⁰ అని తండ్రి చెప్పాడు.

قَالَ لَا تَأْتِبَنِّي عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ يَعْرِضُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ
أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٢﴾

إِذْ هَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا آتَا الْقَوْمَ عَلَى وَجْهِ أَيْ يَأْتِ
بَصِيرًا ۖ وَأَتَوْنِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعَيْرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ
يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تُفْتِنُونِي ﴿١٤﴾

147. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కూడా ఈ సందర్భంగా ఒక దైవప్రవక్తగానే వ్యవహరించారు. తమ సోదరుల పట్ల మన్నింపుల వైఖరిని అవలంబించారు. ఈ రోజు మీపై నిందలు నిష్కారాలు లేవు. ఎలాంటి ఫిర్యాదులూ లేవు అని చెప్పి వారి మనసులను జయించారు. అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) సారథ్యంలో మక్కా విజయం జరిగినప్పుడు కూడా సరిగ్గా ఇదే పరిస్థితి. అడుగడుగునా ఆయన (స) ను వేధించిన మక్కా అవిశ్వాసులు అత్యంత నిస్సహాయస్థితిలో మహనీయ ముహమ్మద్ (స) సమక్షంలో నిలబడ్డారు. ఆ సందర్భంగా ఆయన (స) కూడా యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి పలుకులనే ఉచ్చరిస్తూ వారందరినీ క్షమించి వదిలిపెట్టేశారు - సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం!

148. ముఖంపై చొక్కాను వేయగానే పోయిన కంటిచూపు తిరిగి రావటం ఒక మహిమ లాంటిదే.

149. అంటే, తన కుటుంబ సభ్యులందరినీ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఈజిప్టు నగరానికి ఆహ్వానించారు.

150. ఈజిప్టు నుంచి యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) చొక్కాను తీసుకుని వారు బయలుదేరగానే అక్కడ యాఖూబు (అలైహిస్సలాం) గార్ని - అల్లాహ్ తరపున శుభసూచకంగా - ముద్దుల కొడుకు సువాసన రాసాగింది. దైవాజ్ఞ కానంతవరకూ దైవప్రవక్తకు సయితం

95 “అల్లాహ్ తోడు! మీరు ఇప్పటికీ ఆ పాత భ్రమలోనే¹⁵¹ పడి ఉన్నారు” అని అక్కడి వారు చెప్పారు.

96 ఆ తరువాత శుభవార్త అందించేవాడు వచ్చి అతని ముఖంపై ఆ చొక్కాను వేయ గానే అతనికి కంటిచూపు వచ్చేసింది.¹⁵² “మీకు తెలియని విషయాలెన్నో అల్లాహ్ తరపున నాకు తెలుసని నేను మీకు చెప్ప లేదా?!”¹⁵³ అన్నాడాయన.

97 “ఓ నాన్నగారూ! మా పాపాల మన్నిం పుకై (దైవసన్నిధిలో) అర్థించండి. మేము నిజంగానే దోషులం” అని వారు (కొడుకులు) విన్నవించుకున్నారు.

98 “సరే! త్వరలోనే నేను మీ మన్నింపు కోసం నా ప్రభువును వేడుకుంటాను.¹⁵⁴ ఆయన అపారంగా మన్నించేవాడు, అమితంగా కరుణించేవాడు” అని అతను (యాఖూబ్) చెప్పాడు.

قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِي ضَلٰلِكَ الْقَدِيْمِ ۝

فَلَمَّا اَنَّ جَاءَ الْبَشِيْرَ الْفُلْهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَارْتَدَّتْۢ بَصِيْرًا ۝
 قَالِ الْمَآءِلُ لَكُمْ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

قَالُوْا يَا اٰبَا نَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا اِنَّا كُنَّا خٰطِئِيْنَ ۝

قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَّبِّيْٓ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝

ఏ విషయమూ తెలియదనడానికి ఇదొక మచ్చుతునక. ఒకప్పుడు పరిసరాల్లోని బావిలో పడి ఉన్న కొడుకు గురించి తండ్రికి తెలియలేదు. కాని ఇప్పుడు ఎక్కడో దూరాన ఉన్న తన కొడుకు చొక్కా వాసన ఆయన ముక్కు పుటాలను తాకింది. ఇదంతా దైవమహిమ కాకపోతే ఏమిటి?

151. అంటే, మీరు మీ ముద్దుల కుమారుని ప్రేమలో మరీ పిచ్చివారై పోవటం వల్ల మీకలా అనిపిస్తోంది. ఇది కేవలం మీ భ్రమ. మీరు పొరబడుతున్నారు. ఇంతకాలం గడిచిపోయాక యూసుఫ్ చొక్కా వాసన రావటమేమిటి? అని ఇంటివారు ఆయన మాటల్ని తీసిపారేశారు. జేలాల్ (ضَلٰلٌ) : ప్రేమలో పిచ్చివారవటం చేత మతి స్థిమితాన్ని కోల్పోవటం అని ఇక్కడ దీని భావం.

152. యూసుఫ్ చొక్కాను తెచ్చి ఆయన ముఖంపై వేయగానే అల్లాహ్ మహిమతో హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలైహిస్సలాం) గారు చూడగలిగారు.

153. అంటే - మీకెవరికీ లేని జ్ఞానం - వహీ జ్ఞానం - ఒకటి నాకు అల్లాహ్ తరపు

99 తరువాత ఈ కుటుంబీకులంతా యూసుఫ్ వద్దకు చేరుకున్నప్పుడు, యూసుఫ్ తన తల్లిదండ్రులకు తన దగ్గర స్థానం ఇచ్చాడు.¹⁵⁵ “అల్లాహ్ కు సమృతమై నట్లయితే మీరంతా సురక్షితంగా ఈజిప్టులోకి వచ్చేయండి” అని అన్నాడు.

100 అతను తన తల్లిదండ్రులను¹⁵⁶ ఎత్తయిన సింహాసనంపై కూర్చోబెట్టాడు. వారందరూ అతని ముందు సాష్టాంగ పడ్డారు.¹⁵⁷ అప్పుడు అతనిలా అన్నాడు :

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَبُوهُ وَقَالَ ادْخُلُوا مَعِيَ إِنِّي أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ مَوَاقِعَ مَعَابِدِكُمْ ۖ فَكُنُوا عَلَىٰ الصُّلَحِ لِلَّهِ عَابِدِينَ ﴿١٠٠﴾

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ

నుంచి లభిస్తుంది. ఈ ‘వహీ’ ద్వారా దేవుడు తన ప్రవక్తలకు అవసరం మేరకు కొన్ని విషయాలను తెలియజేస్తాడు.

154. అప్పటికప్పుడే క్షమాపణ కోసం ఆయన ప్రార్థించకుండా, ‘త్వరలోనే ప్రార్థిస్తాను’ అని వాగ్దానం చేయటం గమనార్హం. అంటే రాత్రి పొద్దుపోయాక - దేవుని ప్రియతమ దాసులు దైవారాధన చేసే చివరి భాగంలో - దైవసన్నిధిలో మీ మన్నింపు కోసం ప్రార్థిస్తాను అన్నది ఆ మాటలోని మర్మం అయి ఉండవచ్చు. మరో కారణం వల్ల ఆయన ‘ప్రార్థన’ (దుఆ)ను వాయిదావేసి ఉండవచ్చు. అదేమంటే; ఒకప్పుడు ఈ అన్నదమ్ములంతా యూసుఫ్ ను బాధించారు. మనసు నొప్పించారు. అందుచేత క్షమాపణ విషయంలో యూసుఫ్ తో సంప్రతించవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. అందుకే ఆయన తక్షణం ‘దుఆ’ చేయకుండా తాత్సారం చేసి ఉండవచ్చు.

155. అంటే వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించి, వారికి తగిన స్థానాన్ని కేటాయించారు. వారిని సత్కరించారు.

156. కొంతమంది ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) గారి కన్న తల్లి ఏనాడో - బిన్ యామీన్ పుట్టినప్పుడే - చనిపోయింది. ప్రస్తుత తల్లి ఆయన సవతి తల్లి, పినతల్లి! యూసుఫ్ కన్నతల్లి మరణానంతరం హజ్రత్ యాఖూబ్ (అలైహిస్సలాం) పినతల్లిని వివాహం చేసుకున్నారు. ఈ పినతల్లి ఇప్పుడు తన తండ్రి వెంట ఈజిప్టు వచ్చింది (ఫత్ హూల్ ఖదీర్). అయితే ఇమామ్ ఇబ్నె జరీర్ తల్లీ ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవించలేదు. ఆమె యూసుఫ్ గారి సవతి తల్లి కానేకాదని, కన్నతల్లినని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు (ఇబ్నె కసీర్).

157. ఈ వాక్యానికి కొంతమంది ‘యూసుఫ్ (అలైహిస్సలామ్) పట్ల గౌరవం కొద్దీ వారంతా వినమ్రతతో తలలు వంచారు’ అని తర్జుమా చేశారు. కాని ఖుర్ఆన్ లో మాత్రం

“నాన్నగారూ! పూర్వం నేను కన్న కలకు భావం ఇది. ¹⁵⁸ నా ప్రభువు దీన్ని నిజం చేసి చూపాడు. కారాగారం నుండి బయటకు తీసినపుడు ఆయన నాకు మహోపకారం చేశాడు. ¹⁵⁹ నాకూ - నా సోదరులకూ మధ్య షైతాన్ చిచ్చుపెట్టిన తరువాత ¹⁶⁰ అందరినీ ఎడారి ప్రాంతం నుంచి తీసుకొచ్చి కలిపాడు. ¹⁶¹ నా ప్రభువు తన సంకల్పాన్ని ఎవరూ గ్రహించలేని యుక్తుల ద్వారా నెరవేరుస్తాడు. ఆయన అన్నీ తెలిసినవాడూ, వివేకవంతుడూను.

يَأْتِ هَذَا تَأْوِيلُ يُوسُفَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلْنَا فِي
حَقِّهِ آيَاتٍ وَكَانَ أَحْسَنَ مِنْ إِدْخَالِهِ مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ
بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ تَنْزِعَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي
وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَجِيءَ لَبِئْسَ أَتْمِئَةً هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞

“వారు యూసుఫ్ ముందు సాష్టాంగపడ్డారు” అని ఉంది. అయితే ఈ సాష్టాంగ ప్రణామం గౌరవ సూచకంగా చేసిందేగాని, పూజాభావంతో చేసింది మాత్రం కాదు. ఒకరి గౌరవార్థం సాష్టాంగ ప్రణామం చేయటం హజ్రత్ యాఖూబ్ గారి షరీయతు (ధర్మశాస్త్రం) లో ధర్మసమ్మతంగా భావించబడేది. ఆ తరువాత ముహమ్మద్ (స) గారి షరీయతులో షిర్క్ (బహుదైవారాధన)ను సమూలంగా నిర్మూలించే లక్ష్యంతో ఒకరి గౌరవార్థం సాష్టాంగ ప్రణామం చేయటం కూడా నిషేధించబడింది.

158. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) కన్న కలను దేవుడు నిజం చేసి చూపాడు. నిజమే. కాని కరినాతి కరినమయిన పరీక్షల తరువాత ఈ కల ఫలించింది. ఎట్టకేలకు అల్లాహ్ ఆయన్ని రాజ్య పీఠంపై కూర్చోబెట్టాడు. తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములంతా ఆయనకు సాష్టాంగప్రణామం చేశారు.
159. దేవుడు చేసిన మహోపకారాలను స్మరించేటప్పుడు తాను బావి నుంచి ఎలా బయటపడిందీ చెప్పకపోవటం గమనార్హం. తన సోదరులను ఆ సందర్భంగా అవమానపరచటం భావ్యం కాదనుకుని ఆయన అలా చేశారు. ఇది ఒక ప్రవక్తలోని ఉత్తమ గుణానికి మచ్చుతునక.
160. ఇది కూడా ఆయన ఉత్తమ నైతికతకు ప్రబల నిదర్శనమే. తనకు - తన సోదరులకు మధ్య ఏర్పడిన కలతలకు ప్రధాన కారకుడు షైతానని చెప్పి ఎంతో విజ్ఞతతో వ్యవహరించారాయన. చాలా కాలం తర్వాత అందరూ ఏకమవుతున్నప్పుడు పాత కథను ఆయన తిరగదోడదలచుకోలేదు.
161. అంటే ఈజిప్టు రాజ్యాన్ని పాలించే అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించాడు.

101 “నా ప్రభూ! నీవు నాకు రాజ్యాన్ని ప్రసాదించావు. ¹⁶² ఇంకా, నీవు నాకు కలల భావార్థాన్ని వివరించే విద్యను నేర్పావు. ¹⁶³ ఓ భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్తా! ఇహంలోనూ, పరంలోనూ నువ్వే నా సంరక్షకుడవు. ముస్లింగా ఉన్న స్థితిలోనే నాకు మరణం వొసగు. ¹⁶⁴ నన్ను సజ్జనులలో చేర్చు” అని వేడుకున్నాడు.

102 (ఓ ముహమ్మద్!) ఇది అగోచర సమాచారాలలోనిది. దీన్ని మేము నీకు వహీ ద్వారా తెలియపరుస్తున్నాము. వారంతా కూడ బలుక్కుని, కుతంత్రం చేస్తున్నప్పుడు నువ్వు వారి దగ్గర లేవు. ¹⁶⁵

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمَلِكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ
الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيَّ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ اجْتَمَعُوا لَهُمْ وَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿١٠٢﴾

162. అంటే ఈజిప్టు రాజ్యంలో తిరుగులేని అధికారాలను ప్రసాదించావు అని భావం.

163. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) దైవప్రవక్త. ఆయనపై దేవుని తరపు నుంచి వహీ అవతరించేది. అయితే కొన్ని ప్రత్యేక విషయాల పరిజ్ఞానం ఆయనకు తెలుపబడేది. అందుచేత దైవదౌత్య పరిజ్ఞానంతో ప్రవక్తలు కలల భావార్థాన్ని కూడా గ్రహించేవారు. అయితే హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం)కు మాత్రం కలల మర్మాన్ని అందుకునే విద్యలో మరింత ప్రావీణ్యత ఉండేది. కారాగారంలోని ఇద్దరు సహవాసులు కన్న కలలకు, ఈజిప్ట్ రాజు కన్న కలకు ఆయన విడమరచి చెప్పిన భావార్థమే దీనికి ప్రబల తార్కాణం.

164. దేవుని మహదానుగ్రహాలను జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ, దేవుని గుణగణాలను కూడా ప్రస్తావిస్తూ ఆయన (అలైహిస్సలాం) దుఆ చేశారు. తనకు మరణం వస్తే ఇస్లాం స్థితిలో రావాలనీ, తనను సజ్జనుల సరసన నిలబెట్టాలని ఆయన ఆకాంక్షించారు. ‘సజ్జనులు’ అంటే యూసుఫ్ గారి పూర్వీకులు అన్నమాట! అంటే హజ్రత్ ఇబ్రాహీం, ఇస్హాఖ్ తదితరులని భావం. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఈ సందర్భంగా మరణాన్ని కోరుకున్నారని కొంతమంది అపార్థం చేసుకున్నారు. ఈ అభిప్రాయం సరైనది కాదు. ఆఖరి క్షణం వరకూ దైవ విధేయుడుగా ఉంచమని మాత్రమే ఆయన ఈ సందర్భంగా వేడుకున్నారు.

165. అంటే; యూసుఫ్ సోదరులు యూసుఫ్ను బావిలో పడవేసినప్పుడు గానీ, అతన్ని

103 నువ్వు ఎంతగా పరితపించినా వారిలో చాలామంది విశ్వసించేవారు కారు. ¹⁶⁶

104 ఈ పనికి గాను నువ్వు వారినుండి ఎలాంటి ప్రతిఫలాన్నీ (వేతనాన్ని) అడగటం లేదు. ¹⁶⁷ ఇది సమస్త జగతికీ ఒక హితబోధ. ¹⁶⁸

105 ఆకాశాలలో, భూమిలో ఎన్నో సూచనలున్నాయి. కాని వారు వాటిని పట్టించుకోకుండానే సాగిపోతుంటారు. ¹⁶⁹

وَمَا أَكْتَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَنْظُرُونَ ﴿١٠٥﴾

عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾

తోడేలు తినేసిందని వారు తమ తండ్రికి అబద్ధం చెప్పినప్పుడు గానీ, యూసుఫ్ చొక్కాను బూటకపు రక్తంలో రంగరించి తెచ్చినప్పుడుగానీ (ఓ ముహమ్మద్!) నువ్వు అక్కడ లేవు అని అల్లాహ్ గుర్తు చేస్తున్నాడు.

అంతిమ దైవప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) కు రహస్య విషయాల జ్ఞానం లేదు అన్న సంగతి ఈ ఆయతు ద్వారా కూడా రూఢీ అవుతోంది. అయితే అల్లాహ్ 'వహీ' ద్వారా ఆయనకు ఈ వృత్తాంతాన్ని తెలియపరచాడు. దైవప్రవక్త (స)కు రహస్య విషయాల జ్ఞానం ఉంటుందనే వాదనను ఖండించే వాక్యాలు మరికొన్ని చోట్ల ఉన్నాయి (ఉదాహరణకు దివ్య ఖుర్ఆన్ లోని ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా-44, అల్ ఖనస్ సూరా-44, 45, సాద్ సూరా- 69, 70).

166. ప్రజలు గుణపాఠం నేర్చుకుని, ప్రవక్తల మార్గాన్ని అనుసరిస్తారేమోనని దేవుడు పూర్వకాలపు వాస్తవ గాథలను విశదీకరిస్తున్నాడు. కాని జనులలో చాలామంది మొండి ఘటాలే. ఈ వృత్తాంతాల ద్వారా వారి హృదయాలు ద్రవించటం లేదు. ఆ గాథలు విని వారు తన్మయత్వానికైతే లోనవుతారు. 'ఆహా!' అని కొందరంటే 'ఓహో!' అని మరి కొందరంటారు. కాని వ్యవహారం అంతవరకే. హితబోధను మాత్రం వారు గ్రహించరు. వారి వెనుక ఎంతగా శ్రమించినా ఫలితం శూన్యం.

167. పోనీ, దైవప్రవక్త (సఅసం) వాళ్ల దగ్గర ఈ సందేశానికిగాను జీతం అడుగుతున్నాడా? అంటే అదీ లేదు. దైవప్రవక్తకు ఉత్తమ ప్రతిఫలం ఇచ్చే బాధ్యత అల్లాహ్ ది.

168. మార్గదర్శకత్వం వచ్చేసిన తరువాత వారు చిత్తశుద్ధితో చింతన చేయాలి. దాని ద్వారా తమ జీవితాలను తీర్చిదిద్దుకోవాలి. ఒకవేళ వారు గనక దాన్ని లక్ష్యపెట్టకపోతే అది వారి దౌర్భాగ్యం. దైవానికిగానీ, దైవప్రవక్త (స)కు గానీ కలిగే నష్టం ఏమీలేదు. దివ్య ఖుర్ఆన్ సమస్త మానవాళి మార్గదర్శకత్వం కోసం వచ్చిన అంతిమ దైవగ్రంథం.

106 వారిలో చాలామంది అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తూ కూడా ఆయనతో పాటు ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెడుతున్నారు. ¹⁷⁰

107 ఏమిటి, దైవశిక్షలలో ఏ శిక్ష కూడా తమపై వచ్చిపడదనీ, అకస్మాత్తుగా - తమకు తెలియకుండా - ప్రళయం విరుచుకుపడదని వారు నిశ్చింతగా ఉన్నారా?

108 (ఓ ప్రవక్తా!) నువ్వు వాళ్ళకు చెప్పేయి : “నా మార్గమైతే ఇదే. నేనూ, నా అనుయాయులూ పూర్తి అవగాహనతో, దృఢ నమ్మకంతో అల్లాహ్ వైపుకు పిలుస్తున్నాము. ¹⁷¹ అల్లాహ్ పరమ పవిత్రుడు. ¹⁷² నేను, అల్లాహ్ కు భాగస్వాముల్ని కల్పించే (షిర్క్ చేసే) వారిలోని వాణ్ణి కాను.”

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾

أَفَأَمْسُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ

أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ هَذَا سَبِيلُ اللَّهِ الَّذِي سَعَىٰ بِيصْرِي ۗ إِنَّا وَمَنِ

الْبَعَثَىٰ ۗ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا آلا مِنْ الشُّرْكِيِّنَ ﴿١٠٨﴾

169. భూమ్యాకాశాల నిర్మాణం, వాటి మధ్య ఉన్న అసంఖ్యాక వస్తువులే వాటిని సృష్టించిన వాడు ఒకడున్నాడు అనే విషయానికి ప్రబల నిదర్శనాలు. ఇవన్నీ ఒకానొక సూత్రధారి, ప్రణాళికా రచయిత లేకుండా వాటంతట అవే ఉనికిలోకి రాలేవన్న సంగతి నిశితంగా పరిశీలిస్తే అర్థమైపోతుంది. కాని వీళ్లు అనుదినం వాటిని చూస్తూ కూడా, ఏమాత్రం ఆలోచించకుండానే ముందుకు సాగిపోతుంటారు. వారికి మనసైతే ఉంది గాని ఆలోచించే మనసు లేదు. నిజ దైవాన్ని కనుగొనాలన్న చింతన లేదు.

170. ఈ యదార్థాన్ని దివ్య ఖుర్ఆన్ ఎన్నోచోట్ల స్పష్టంగా చాటిచెప్పింది. భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్త, పాలకుడు, పోషకుడు అల్లాహ్ యేనన్న విషయాన్ని వాళ్ళూ ఒప్పుకుంటారు. అయినప్పటికీ ఆరాధనలో వారు అల్లాహ్ తో వేరితర దైవాలకు కూడా భాగస్వామ్యం కల్పిస్తారు. ఈ విధంగా వారు ముష్టికూలవుతున్నారు. ప్రతి యుగంలోనూ మానవులు తౌహీదే రుబూబియత్ (విశ్వానికి సృష్టికర్త, అందరి ప్రభువు, పరిపోషకుడు ఒక్కడే అన్న) విషయాన్ని విశ్వసించారు గాని తౌహీదే ఉలూహియత్ (అంటే మానవులందరూ

109 (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం మేము పట్టణవాసుల్లో నుంచి పంపిన ప్రవక్తలందరూ పురుషులే. వారి వద్దకు మేము వహీ పంపుతూ ఉండేవాళ్ళం.¹⁷³ ఏమిటీ, తమకు పూర్వం గతించిన వారి కథ ఎలా ముగిసిందో వీళ్ళు భూమిపై సంచరించి చూడలేదా? నిశ్చయంగా భయభక్తులు గల వారికి పరలోక నిలయం ఎంతో మేలైనది. అయినా మీరు అర్థం చేసుకోరా?!

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَفَلَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٩﴾

ఆ ఒక్క దేవుణ్ణి మాత్రమే ఆరాధించాలి అన్న విషయం) దగ్గరికొచ్చేసరికి విముఖత చూపుతూ వచ్చారు. వివిధ పేర్లతో ఎంతోమంది చిల్లర దేవుళ్లను కల్పించుకున్నారు. నేటి సమాధి పూజారుల పరిస్థితి కూడా దీనికి ఏమాత్రం భిన్నంగా లేదు. సమాధుల్లో ఖననం చేయబడిన పుణ్యాత్ములు దైవిక శక్తులను కలిగివుంటారనే భ్రమతో వారిని ప్రార్థిస్తారు, పూజిస్తారు. కష్టాలు వచ్చినప్పుడు దేవుణ్ణి మొరపెట్టుకునేబదులు వారిని మొరపెట్టుకుంటూ ఉంటారు. (అల్లాహ్ మనల్ని ఇటువంటి మార్గభ్రష్టతల నుంచి రక్షించుగాక!)

171. అంటే, ఈ తౌహీద్ (ఏకదైవారాధనా) మార్గమే నా మార్గం. నేనే కాదు ప్రవక్తలందరి మార్గం కూడా ఇదే. పూర్తి విశ్వాసంతోనూ, ప్రమాణబద్ధమైన ఆధారాలతోనూ నేను ఈ మార్గం వైపుకు పిలుస్తున్నాను. నన్ను అనుసరించే వారు కూడా ఈ మార్గం వైపుకే పిలుస్తున్నారు.
172. అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు. దోషరహితుడు. సాటిలేనివాడు. ప్రజలు కల్పించే భాగస్వామ్యాలకు, పోలికలకు ఆయన అతీతుడు.
173. పైగంబరులు (దైవప్రవక్తలు) పురుషులే అయ్యారనీ, స్త్రీలకు ప్రవక్తా పదవి లభించలేదని ఈ ఆయతు ద్వారా రూఢీ అవుతోంది. అలాగే ప్రవక్తలు నాగరికులై ఉంటారు. ప్రవక్తలుగా నియమితులైన వారిలో పల్లెటూరి బైతులు, ఆటవికులు, అనాగరికులు ఎవరూ లేరు. ఎందుకంటే ఈ పల్లెటూరి బైతులు నగరవాసులకన్నా మొరటుగా, కర్కశులుగా ఉంటారు. అయితే నగరవాసులు మృదుస్వభావులుగా, సంస్కారవంతులుగా ఉంటారు. జాతిని సంస్కరించే - ప్రవక్త పదవీ - బాధ్యతను తీసుకున్నవారు నాగరికులుగా, సంస్కారవంతులుగా ఉండటం చాలా అవసరం కదా!

110 చివరకు ప్రవక్తలు ఆశలు వదులు కోగా, ¹⁷⁴ తమతో అబద్ధం చెప్పబడిందని వారు (జాతి జనులు) ¹⁷⁵ ఊహగానాలు చేస్తుండగా, అకస్మాత్తుగా వారికి (ప్రవక్తలకు) మా తోడ్పాటు అందింది. ¹⁷⁶ మరి మేము కోరిన వారిని కాపాడాము. ¹⁷⁷ అసలు విషయం ఏమిటంటే మా శిక్ష అపరాధ జనుల నుంచి తొలగించబడదు.

حَتَّىٰ إِذِ اسْتَيْسَسَ الرُّسُلَٰ وَوَدَّأُوهُمُ وَكَانَ الْجِوَابُ عَنْهُمْ
نَكْرًا فَخَيَّرْنَا مَنْ شَاءَ وَوَكَّلْنَا بِأُسْرَتِهِمُ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٠٠﴾

174. తమ జాతి ప్రజలు ఎంతకీ విశ్వసించకపోవటంతో దైవప్రవక్తలు ఒక్కోసారి వారి విషయంలో నిరాశకు లోనయ్యేవారు.

175. “వారు” అంటే ఎవరు? దీనికి పలు అర్థాలు చెప్పబడ్డాయి. అయితే తిరస్కార వైఖరికి ఒడిగట్టిన జాతి జనులు అనేది అత్యంత సమంజసమైన భావం. దైవశిక్ష అవతరిస్తుందని ప్రవక్తలు మొదట చెప్పినప్పుడు వారు భయపడేవారు. కాని ఆ శిక్ష రావటంలో ఆలస్యం అయ్యేసరికి, ఈ ప్రవక్త కేవలం కోతలు కోస్తున్నాడనీ, దైవశిక్ష అవతరించటం అనేది ఉత్తిదే అని వారు తలపోసేవారు.

ఈ వాక్యం ద్వారా దేవుడు తన అంతిమ ప్రవక్త (సఅసం)ను ఓదారుస్తున్నాడు. నీ జాతి ప్రజలలో ధిక్కార వైఖరిని అవలంబిస్తున్న వారిని శిక్షించటంలో తాత్పారం జరుగుతున్నందుకు నువ్వు దిగులు చెందకు. ఈ తాత్పారం ఇప్పుడే కాదు, నీకు పూర్వం గతించిన జాతుల విషయంలో కూడా జరిగింది. మేము వారికి కొంతకాలం పాటు విడుపును ఇస్తూ పోతాము. ఈ ‘విడుపు’లో కూడా పరమార్థం దాగి ఉంది. ఎంతకీ మా శిక్ష అవతరించకపోవటంతో పైగంబరులు కించితే నిరాశకు గురయ్యే వారు. మరోవైపు అవిశ్వాసులైన జనులు కూడా “దైవశిక్ష రావటం అనేది ఉత్తుత్తి మాటే”నని తేలిగ్గా తీసుకునేవారు. అలాంటి సమయంలో మేము అకస్మాత్తుగా జోక్యం చేసుకునేవాళ్ళం. మా ఈ జోక్యం ప్రవక్తలకు, ప్రవక్త అనుయాయులకు తోడ్పాటుగా ఉండగా, ప్రవక్తను ధిక్కరించిన దుర్మార్గుల పాలిట ఆశనిపాతంలా పరిణమించేది.

176. అవిధేయులకు ఇవ్వబడే గడువు గురించి ఇందులో చెప్పబడింది. ఒక్కోసారి దైవప్రవక్తలు తమ జాతిప్రజల దుర్మార్గానికి ఓర్పుకోలేక దైవశిక్ష ఎంత తొందరగా వస్తే అంత మంచిదని ఎదురు చూస్తూ ఉంటారు. అదే సమయంలో అల్లాహ్ -

111 నిశ్చయంగా వీరి (ఈ జాతుల) గాఢలలో విజ్ఞత గల వారికి గుణపాఠం ఉంది. ఈ ఖుర్ఆన్ కల్పితమైన విషయం ఎంతమాత్రం కాదు. పైగా ఇది తనకు పూర్వం ఉన్న గ్రంథాలను ధ్రువీకరిస్తుంది, ప్రతి విషయాన్నీ స్పష్టంగా విడమరచి చెబుతుంది. విశ్వసించే జనులకు ఇది సన్మార్గం, కారుణ్యం.¹⁷⁸

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَلْبَابِ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّعِبَادٍ لِّمُؤْمِنُونَ ﴿۱۱۱﴾

తన ప్రవక్తల ఆశలకు, ఆకాంక్షలకు విరుద్ధంగా - తలబిరుసులకు అవకాశం ఇస్తూనే పోతాడు. ఈ దశలో ఒకవైపు దైవప్రవక్తల అనుయాయులు కూడా తిరస్కారులపై విధించబడే శిక్ష విషయంలో నిరాశకు లోనవుతారు. తిరస్కార జనులు మాత్రం మరింతగా చెలరేగి పోతుంటారు. కడకు వారి పాపం పండుతుంది. నిర్ణయించిన ఘడియ రాగానే నింగినున్న వాడు అకస్మాత్తుగా ఆ శిక్షను అవతరింపజేస్తాడు.

177. 'కాపాడబడేవారెవరు?' అంటే విశ్వసించినవారు.

178. హజ్రత్ యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) లాంటి అత్యుత్తమ చరితాన్ని, ఇంకా అనేక జాతుల యదార్థ గాఢలను వివరించిన ఈ పవిత్ర ఖుర్ఆన్ కాల్పనిక విషయం ఎంతమాత్రం కాదు. ఇది వెనుకటి ఆకాశ గ్రంథాలను ధ్రువీకరించే గ్రంథరాజం. మనిషి జీవన ధర్మానికి సంబంధించిన సమస్త విషయాలు ఇందులో ఉన్నాయి. విశ్వసించిన వారి కొరకు ఇది మార్గదర్శనం మరియు కారుణ్యం.

